Тошкент ҳақиқати

№ 72 (10.498).
1993 йил
24 июнь
пайшанба

Нархи 10 сўм.

1928 ЙИЛ 11 ДЕКАБРДАН НАШР ЭТИЛМОҚДА.

Вилоят ижтимоий–сиёсий газетаси

СЕШАНБА, ПАЙШАНБА ВА ШАНБА КУНЛАРИ ЧИҚАДИ.

УЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ПРЕЗИДЕНТИ ИСЛОМ КАРИМОВ ЖАНОБИ ОЛИЙЛАРИГА

Ҳар янги ҳижрий йилнинг бошланиши билан биз илтижо қилиб аллоҳдан мусулмонларга тинчлик ва қувонч ато қилишини сўраймиз. Шу фурсатдан фойдаланиб Сиз, жаноби олийларига ҳам бахт-саодат, узоқ умр тилаймиз. Мамлакатингиз халқига фаровон ҳаёт ва зафарлар ёр бўлсин.

КОБУС БИН САИД,
Уммон Султони

УЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ПРЕЗИДЕНТИ ИСЛОМ АБДУҒАНИ ЎҒЛИ КАРИМОВ ЖАНОБИ ОЛИЙЛАРИГА

Янги ҳижрий йилнинг кириб келиши муносабати билан шу улуғ айёмда Сиз, жаноби олийларига ўзимнинг энг самимий табрикларимни йўллаш ва энг яхши тилакларимни изҳор этиш менга ҳузур бағишлайди.

Иордания Ҳошимийлар подшолиги, ҳукумати ва халқи билан бир қаторда Сиз, жаноби олийларига чин қалбимдан бахт-саодат, зафарлар тилаётганимдан, биродар Ўзбекистон халқига ва барча мусулмонларга фаровонлик истаётганимдан ғоят бахтиёрман.

АЛ ҲАСАН БИН ТАЛОЛ,
Подшоҳнинг ишлар бошқарувчиси.

ИШОНЧ ЁРЛИҒИ ТОПШИРИЛДИ

22 июнь куни Норвегия қироллигининг Ўзбекистондаги фавқулодда ва мухтор элчиси этиб тайинланган Дагфинн Стенсет мамлакатимиз Президенти Ислом Каримовга ишонч ёрлиғини топширди.

Дагфинн Стенсет ўз фаолиятини Президент Ислом Каримовга Норвегия қироли Харальд Бешинчининг саломи ва эзгу тилакларини етказиш билан бошлаётганидан мамнун эканлигини билдирди. Норвегия қироллиги ва Ўзбекистон Республикаси ўртасидаги муносабатларни янада ривожлантириш учун бутун куч-ғайратини сафарбар этишини маълум қилди.

Ўзбекистон Республикаси Президенти Ислом Каримов Дагфинн Стенсетни юксак лавозим билан қутлаб, элчи жанобларининг халқларимиз манфаати йўлидаги олижаноб фаолиятида катта муваффақият тилади.

Қабул маросимида Ўзбекистон Республикаси ташқи ишлар вазирининг биринчи ўринбосари Ф. Тешабоев иштирок этди.

(ЎзА).

ИШОНЧ ЁРЛИҒИНИ ТОПШИРИШ МУНОСАБАТИ БИЛАН

НОРВЕГИЯНИНГ ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИДАГИ ФАВҚУЛОДДА ВА МУХТОР ЭЛЧИСИ ДАГФИНН СТЕНСЕТ ЖАНОБЛАРИ

Дагфинн Стенсет жаноблари 1936 йил 28 августда туғилган. Йел университетини битиргач, ижтимоий фанлар бакалаври даражасини олиб, Норвегия Ташқи ишлар вазирлигида ишлай бошлаган. Чет элларда қуйидаги лавозимларни эгаллаган:

1962—65 Москвадаги элчихонанинг иккинчи котиби

1969—72 Бонндаги элчихонанинг иккинчи котиби

1979—85 СССРда элчи

1990 йилдан СССР—Россия Федерациясидаги элчи

Стенсет жаноблари Норвегия Ташқи ишлар вазирлигида қуйидаги раҳбарлик лавозимларида ишлаган:

1973—76 сиёсий бошқарманинг бўлим бошлиғи.

1976—79 режалаштириш бошқармаси бошлиғининг ўринбосари.

1985—86 сиёсий бошқарманинг бошлиғи.

1986—89 режалаштириш бошқармасининг бошлиғи.

1989—90 шимолий минтақалар ишлари ва ресурслар муаммолари бошқармасининг бошлиғи.

Ўзбекистон Республикаси Ташқи ишлар вазирлиги.

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ВАЗИРЛАР МАҲКАМАСИНИНГ ҚАРОРИ

УЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИДА ЁДГОРЛИКЛАР ВА ҲАЙКАЛЛАРНИ ЛОЙИҲАЛАШТИРИШ ҲАМДА ҚУРИШНИ ТАРТИБГА СОЛИШ ТЎҒРИСИДА

Республика ҳудудида ёдгорликлар ва ҳайкаллар қуриш билан боғлиқ масалаларни ҳал этиш ва тартибга солиш мақсадида, меҳнат жамоалари, ташкилотлар ва айрим фуқароларнинг кўп сонли аризаларини эътиборга олиб, Вазирлар Маҳкамаси қарор қилади:

1. Ўзбекистон Республикаси ҳудудида буюк шахслар шарафига (вафотидан сўнг) ўрнатиладиган ёдгорликлар ва ҳайкаллар танлов асосида лойиҳалаштирилади ҳамда Қорақалпоғистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси, вилоятлар, Тошкент шаҳри ҳокимликлари, вазирликлар, идоралар, жамоат ташкилотлари киритган таклифлар асосида Ўзбекистон Республикаси ҳукуматининг қарори билантина қурилади, деб белгилаб қўйилсин.

2. Ўзбекистон Республикаси Маданият ишлари вазирлиги манфаатдор вазирликлар, идоралар ва ижодий уюшмалар билан биргаликда Ўзбекистон Республикаси ҳудудида ёдгорликлар ва ҳайкалларни лойиҳалаштириш ҳамда қуриш тартиби тўғрисидаги низомни икки ҳафта муддат ичида ишлаб чиқиб, тасдиқлаш учун Вазирлар Маҳкамасига тақдим этсин.

3. Барҳаёт кишиларнинг номини абадийлаштириш ва ёдгорликлар қуришга йўл қўйилмайди, деб белгилаб қўйилсин.

4. Мазкур қарорнинг бажарилишини назорат қилиш Вазирлар Маҳкамаси ижтимоий масалалар, фан ва маданият бўлими билан ҳудудий-ташкилий бўлими зиммасига юклатилсин.

Вазирлар Маҳкамасининг Раиси
И. КАРИМОВ.

Тошкент шаҳри,
1993 йил. 23 июнь.

ҒАНИМАТ ФУРСАТНИНГ ҚАДРИГА ЕТИБ, ҚИШЛОҚ ХЎЖАЛИГИ ИШЛАРИНИ ПУХТА ТАШКИЛ ЭТАЙЛИК!

● МОДДИЙ НОЗ-НЕЪМАТЛАРИМИЗ, РИЗҚ РЎЗИМИЗНИНГ АСОСИЙ ҚИСМИ ҲАЛИ ДАЛАДА, ПАХТАЗОРЛАРДА, САБЗАВОТ ПАЙКАЛЛАРИДА, ҒАЛЛАЗОРЛАРДА, БОҒ-РОҒЛАРДА БИР-БИРИДАН МУҲИМ ВА ЗАРУР ИШЛАР ТАЛАЙГИНА. МЎЛЖАЛДАГИ ҲОСИЛНИ ОЛИШ УЧУН АЙНИ КУНЛАРДА ЖОНБОЗЛИК, ТАШКИЛОТЧИЛИК КЎРСАТИБ, ЗЎР УЮШҚОҚЛИК БИЛАН МЕҲНАТ ҚИЛАЙЛИК!

● АЗИЗ ПАХТАКОРЛАР! САРАТОН КЕЛДИ. КУНЛАР ИСИБ, ҲАРОРАТ КЎТАРИЛМОҚДА. ПАХТАЗОРЛАРДАГИ ШУ КУНГИ ЭНГ МУҲИМ ВАЗИФА — МЎЛ ҲОСИЛГА ЗАМИН ЯРАТИШДАН ИБОРАТДИР.

ҲАР БИР ДАЛАДА, ПАЙКАЛДА АЙНИ ДАМЛАРДА ҒЎЗАНИ ҚОНДИРИБ СУҒОРИШ — МЎЛ ҲОСИЛ ГАРОВИДИР.

● ХЎЖАЛИКЛАРДА СУВЧИЛАР СОНИНИ КЎПАЙТИРИШ КЕРАК. ЭНГ МИРИШКОР, МАЛАКАЛИ, ТАЖРИБАЛИ ДЕҲҚОНЛАРНИ БУ ИШГА САФАРБАР ЭТАЙЛИК! КЕКСА СУВЧИЛАРНИНГ АМАЛИЙ ТАЖРИБАЛАРИНИ КЕНГ ОММАЛАШТИРИНГ!

● СУВНИНГ ЭГАТЛАРГА БИР МЕЪЕРДА ОҚИШИ ДОИМИЙ НАЗОРАТ ОСТИДА БЎЛСИН. ҒЎЗАНИ КЎПРОҚ ТУНДА СУҒОРГАН МАЪҚУЛ. ЭКИН ҚОНИБ СУВ ИЧАДИ. СУВ ТЕЖАЛАДИ.

● СУҒОРИШДАН ОЛДИН, АЛБАТТА, ҚАТОР ОРАЛАРИГА МИНЕРАЛ ЎҒИТ СОЛИШНИ УНУТМАНГ. ҲАР БИР СУВДАН СЎНГ ТУПРОҚ ЕТИЛИШИ БИЛАН ИШЛОВ БЕРИШНИ КЕЧИКТИРМАСЛИК ЗАРУР.

● СУВ — ҲОСИЛНИНГ ОНАСИ. БУНИНГ МОҲИЯТИГА АЛОҲИДА ЭЪТИБОР БЕРИНГ. СУВЧИЛАРНИНГ УНУМЛИ ИШЛАШЛАРИ УЧУН ЗАРУР ШАРТ-ШАРОИТЛАРНИ ЯРАТИБ БЕРАЙЛИК.

«ДЕҲҚОНОБОД» СУВЧИЛАРИ

АЙНИ кунларда Бекобод районидаги бу илғор хўжаликнинг пахтазорларида бўлсангиз, дала миришкорларининг меҳнатига тан берасиз. Қаранг, қаторларда ғўзалар бир текис ва гуркираб ўсмоқда. Ёппасига шонага кирган. Лекин экинни бу аҳволга келтириш ва ҳар гектар ерда мўлжалдаги кўчатларни сақлаб қолишнинг ўзи бўлмади!

Шу кунларда ғўзани суғориш — муҳим агротехник тадбир ҳисобланади ва бу иш ҳар бир даланинг пайкалнинг, экиннинг ҳолатига қараб олиб борилиши керак. Сувчи маҳорати, тажрибасини тўла ишга солгандагина вазифасини муваффақиятли уддалайди. Хўжаликда бу масалага алоҳида эътибор берилди. Сувчилар сони кўпайтирилди. Улар гуруҳ-гуруҳларга ажратилди. Ҳар бир гуруҳга тажрибакор, кекса сувчилар бошлиқ қилиб тайинланди.

— Хўжалигимизда 1600 гектар майдонда пахта етиштирилмоқда, — дейди касаба уюшмаси қўмитасининг раиси М. Жўраев, — ҳар гектардан 28 центнердан режалаштирганмиз. Суғоришда ҳам, культивацияда ҳам, озиқлантиришда ҳам иш сифатига алоҳида эътибор берилмоқда. Айниқса, сувчи меҳнатини қадрлаш, рағбатлантириш чораларини кўриш муҳимдир. Биз шундай қилмоқдамиз. Бир гектар майдонга сув қуйган сувчига 1300 сўм ҳақ тўланади. Албатта, сифатга қаралади.

«ДЕҲҚОНОБОД» сувчилари кун сайин экинни яшнатмоқдалар. СУРАТДА: касаба уюшмаси қўмитаси раиси М. Жўраев (чапда) ва илғор сувчи А. Эрқуловлар далада.

А. МАЛЬЦЕВ суратга олган.

ИЛҒОР ПИЛЛАКОРЛАР

● ЗАНГИОТА районидаги Навоий номли жамоа хўжалиги аъзоси Ҳакима Бўронбоева ўз ҳамкасблари ўртасида пилла боқишда намуна кўрсатди. Кўп йиллик тажрибага эга бўлган бу пешқадам пиллакор мўлжалдагидан анча кўп хом ашё топшириб, режасини зиёдаси билан адо этди.

● АНА шу райондаги «Ўзбекистон» хўжалигида Шарифа Мажонованинг номини уста пиллакор сифатида ҳурмат билан тилга олишади. У бу йил ҳам самарали ишлади. Бир қути қурт уруғидан 100 килограмм пилла топширди.

ТОШКЕНТ ВИЛОЯТИ ТИНЧЛИК ВА ҲАМЖИҲАТЛИК КЕНГАШИ ЖАМҒАРМАСИНИНГ ТАШКИЛИЙ АНЖУМАНИ

ЭЗГУ МАҚСАД ЙЎЛИДА

Тошкент вилояти тинчлик ва ҳамжиҳатлик кенгаши жамғармаси вилоят тинчликни ҳимоя қилиш қўмитаси ва тинчлик жамғармаси вилоят бўлимининг ҳуқуқий ворисидир. У ўтган йил охирида Ўзбекистон Республикаси адлия вазирлигида рўйхатга олинган эди. Яқинда ана шу жамоатчилик ташкилотининг ташкилий анжумани бўлиб ўтди.

Йиғилганлар вилоят тинчликни ҳимоя қилиш қўмитаси ва тинчлик жамғармаси вилоят бўлимининг кейинги бир йил ичида олиб борган фаолияти ҳамда янгидан ташкил қилинаётган тинчлик ва ҳамжиҳатлик кенгаши жамғармасининг Тошкент вилоят бўлимининг мақсади, вазифалари ҳақидаги маърузани тингладилар. Илгари вилоят ташкилоти таркибида Тошкент шаҳар фаоллари ҳам бирга иш олиб борардилар. Эндиликда шаҳар ташкилоти алоҳида иш юритмоқда. Шу муносабат билан тинчлик ва ҳамжиҳатлик кенгаши жамғармасининг Тошкент вилоят бўлимини янгидан тузиш лозим бўлди.

Анжуманда вилоят бўлимининг кенгаши, унинг раёсати, тафтиш комиссияси тузилди. Вилоят ҳокими ўринбосари В. Махситов Тошкент вилояти тинчлик ва ҳамжиҳатлик кенгаши жамғармасининг жамоатчилик асосида ишловчи раиси қилиб сайланди. М. Пўлатова раиснинг биринчи ўринбосари қилиб сайланди.

Йиғилиш қатнашчилари ҳайрия жамғармасининг Низомини тасдиқладилар.

Йиғилиш ишида Тинчлик ва ҳамжиҳатлик республика кенгашининг раиси, Ўзбекистон халқ шоираси Ойдин Ҳожиева қатнашди ва сўзга чиқди. Йиғилишда Тошкент вилояти халқ демократик партияси кенгаши раиси У. Турғунов иштирок этди.

● Вилоят ҳокимлигида

ҲАМКОРЛИКНИНГ БОШЛАНИШИ

Республикамиз Президенти Ислом Каримов қайта-қайта таъкидлаганидек, инсоннинг маънавий камоли давлатнинг асосий мақсадидир. Кишиларнинг руҳан пок, ақлан баркамол бўлиши, ёшларда ана шундай фазилатларни шакллантириш, уларни тарихимизга, аждодларимизга ҳурмат, Ватанга муҳаббат руҳида тарбиялашда, санъатнинг, хусусан, театр санъатининг ҳиссаси катта.

Куни кеча вилоят ҳокимлигида бўлиб ўтган йиғилишда ана шу каби муҳим масалалар ўртага ташланди, бу борадаги фикр-мулоҳазалар билдирилди. Шу куни Ҳамза номидаги ўзбек давлат академик театрининг бир гуруҳ ижодкорларининг вилоятимиз шаҳар ва районлари ҳоким муовинлари, маданият ишлари мутасаддилари билан учрашуви бўлиб ўтди.

— Ҳамза театри, — деди йиғилишни олиб борган вилоят ҳокимининг муовини Ҳакимжон Ҳамидов, — республикамиздаги етук ижодий жамоадир. Афсуски, ана шундай отахон, таниқли жамоанинг ҳам аҳволи бугун кўнгилдагидек эмас. Бунинг сабаблари кўп: Тўғри, ҳозир бозор иқтисодиёти шароити, катта-ю кичик турмуш ташвишлари билан банд. Бу иқтисодий қийинчиликлар яқин орада бартараф этилади, иқтисодиётимиз ўнгланиб, юртимизда тўкин-сочинлик бўлади. Лекин, бугунги инқирознинг олдини олмасак, кейин маънавиятдаги йўқотишларнинг ўрнини тўлдириш қийин бўлади. Шунинг учун театр ижодий жамоаси билан ҳамкорлик қилиш ҳаммамиз учун манфаатлидир.

— Репертуаримиздаги Нодирабегим, Зебуннисо, Бобур, Мирзо Улуғбек ҳақидаги асарларнинг тарбиявий ишдаги роли катта, — деди театр директори Ёқуб Аҳмедов. — Бу спектакллар томошабинга тарихда ана шундай буюк алломаларимиз бўлганлиги ҳақида маълумот беради. Натижада уларда миллий ифтихор, фахр туйғулари шаклланади. Бугунги томошабинни театрга жалб этишда эса сизлар билан ҳамкорликда иш олиб боришимиз керак. Бунда театримиз районлар кунларини ўтказиш, пойтахт вилоятининг шаҳар ва районларига ижодий сафарлар уюштиришимиз яхши самаралар беради, деб ўйлаймиз.

Йиғилишда театрнинг бош режиссёри Р. Ҳамидов, таниқли санъаткорлар Наби Раҳимов, Турғун Азизов, Ёдгор Саъдиевлар ҳам театр жамоасининг олиб бораётган ишлари, муаммолар хусусида сўзладилар.

Шунингдек, Бекобод шаҳар ҳокимининг муовини Б. Содиқов, Чиноз район ҳокими муовини Т. Оллобергановалар халқ орасида тез-тез бўлиш, янгича шароитда янгича ишлаш, томошабин дидига, талабига жавоб берувчи юксак савиядаги асарлар яратиш зарурлиги ҳақида театр ижодкорларига ўз истакларини билдирдилар ва уларни ижодий учрашувларга таклиф этдилар.

Жамоанинг илк ижодий сафари Бекобод шаҳри меҳнаткашлари ҳузурида бўлишига келишиб олинди.

З. ЖЎРАЕВА.

ҚУРОЛЛИ КУЧЛАР ТЕНГДОШИ

Ўзбекистон Республикаси мудофаа вазирлигининг марказий нашри — Ўзбекистон Қуролли кучларининг газетаси — «Ватанпарвар»нинг илк сони чиққанига бир йил тўлди. Шу қисқа вақт мобайнида рўзнома мустақил Республикамиз Қуролли кучларининг ташкил топиши ва шаклланиши жараёнини акс эттирувчи ўзига хос кўзгу бўлиб қолди. Унда ёшларни ҳарбий хизматга тайёрлаш, ҳарбий жамоаларнинг ҳаёти ва жанговар ўқуви мунтазам ёритилмоқда.

— Республикамиз раҳбариятининг тинчликсевар ички ва ташқи сиёсатини, Президентимизнинг истиқлолимиз ҳақиқий ҳимоячиларини вояга етказиш тўғрисидаги кўрсатмаларини кенг тарғиб этишни Қуролли кучларимиз тенгдоши бўлган газетамизнинг асосий вазифаси деб билмоқдамиз, — деди рўзнома масъул муҳаррири вазифасини бажарувчи И. Абдукаримов. — Унинг саҳифаларида ҳарбий-оталиқ ишлари, аскарларнинг ота-оналари билан алоқа, ёшларни юксак ватанпарварлик ва дўстлик руҳида тарбиялаш мавзуларига муносиб ўрин берилмоқда.

(ЎзА).

● Халқ таълими: ўзгаришлар, янгиликлар, натижалар

ЖАҲОН ТАЛАБЛАРИ ДАРАЖАСИГА ЕТИШ УЧУН

Мустақилликни қўлга киритиб, жаҳонга юз бурган Ўзбекистонимизнинг истиқболи, унинг келажакда дунёдаги энг буюк давлатлардан бўлиб қолиши бугунги ёш авлодга боғлиқ. Шу боис Президентимиз уларнинг таълим-тарбиясига, етук ва билимли мутахассислар бўлиб етишишлари учун алоҳида эътибор беряпти. Ана шу мақсадда бир қатор ўта муҳим қонунлар ва фармонлар қабул қилинди, ўқитувчилар учун имтиёзлар яратиб берилди. Ана шу эътибор ва ғамхўрликларга жавобан халқ таълими тизимида таълим ва тарбия сифатини яхшилаш, иқтидорли ёшларни тарбиялаш борасида қандай ўзгариш ва янгиликлар амалга оширилмоқда? Бизнинг Ўзбекистон Республикаси халқ таълими вазири Жўра Ғаниевич ЙЎЛДОШЕВ билан бўлган суҳбатимиз ана шулар хусусида бўлди.

— Ҳурматли Жўра Ғаниевич! Суҳбатимизни Ўзбекистон Республикасининг «Таълим тўғрисида»ги қонуни қабул қилиниши муносабати билан халқ таълимида рўй берган ижобий ўзгаришлар ва янгиликлар ҳақида бошласак.

— Ҳақиқатдан, Ўзбекистонимиз мустақил бўлгандан кейин, унинг халқ таълими соҳасидаги стратегиясини, унинг истиқболини белгилаш зарурияти туғилди. Яъни, мустақил юртимизнинг мустақил таълим тизими яратилмоғи керак. Ана шунинг учун ҳам ҳаммамизга маълум бўлган Ўзбекистон Республикасининг «Таълим тўғрисида»ги қонунининг қабул қилинганига ҳам ҳадемай бир йил бўлади. Айтиш мумкинки, бу муддат ичида бир қатор ишлар амалга оширилди. Энг биринчи галда мактаблар структурасини янги структурага, яъни янги режимга ўтказишга ҳаракат қилинмоқда. Дастлаб бошланғич синфлар уч йиллик бўлса, тўрт йилликка ўтказилмоқда, илгари мактабга олти ёшдан қабул қилинган бўлса, эндиликда айрим болалар 6,5 ёшдан, аксарият 7 ёшдан қабул қилиш жорий этилди. Бошланғич синфларни тўла янги системага ўтказиш ишлари амалга оширилди, булар учун янги ўқув режалари, дарсликлар ва дастурлар яратилди.

Тўққиз йиллик мажбурий таълимга ўтказиш босқичида ҳам бир қатор муҳим масалаларни ҳал этишга тўғри келди. Очиқ айтиш керак, ўтган йили бу борада бирмунча хатоларга йўл қўйганлигимиз ҳам сезилиб қолди. Масалан, ўтган йили 9-синфни тугатган ўқувчилар 10-синфга синов билан қабул қилинди. Натижада, бир қанча 9-синфни тугатган йигит-қизлар мактабдан ҳам, ҳунар-техника билим юрти ва ишлаб чиқаришдан ҳам четда қолишди. Бу эса салбий оқибатларини кўрсатди. Хусусан, бекорчиликдан айрим ёшларнинг турли кўринишда жиноий ишларга қўл уришларига сабаб бўлди. Шуни ҳисобга олиб, биз бу йил бу ишни босқичма-босқич амалга оширишга ҳаракат қилдик. Яъни 9-синф битирувчиси қаерга боргани маъқул — ҳунар-техника билим юртигами ёки меҳнат кўникмаси берувчи касб марказигами? Ёки талабанинг иқтидори 10-синфда ўқишни давом эттиришга лойиқми? Биз ана шу жиҳатларни ҳисобга олсак, қонун талаблари асосида иш тутган бўламиз. Энг муҳими, ҳеч бир бола эътибордан четда қолмайди. Ҳозирда барча вилоят халқ таълими бошқармалари ана шундай янги дастур асосида иш олиб бормоқдалар. Бу йил 5-синфлар ўқув дастурлари қайта ишланиб, улар янги дастур асосида ўқитиладилар. Кейин 6, 7, 8 ва 9-синфларда ҳам босқичма-босқич янги дастурга ўтилади. Яъни шу тариқа тўла тўққиз йиллик таълимни жорий этган бўламиз. Буни тўлиқсиз ўрта маълумот берувчи таянч мактаблари дейиш мумкин. 10, 11, 12-синфлар эса танлов асосида олинадиган, тўла ўрта маълумот берадиган турли йўналишдаги мактаблар ҳисобланади. Масалан, тиббиёт, муаллимлик, муҳандислик йўналишида каби. Ўқувчи келажакда ким бўлади, ана шунга қараб, зарур соҳа бўйича чуқур билим олади ва олий ўқув юртига киришда ана шу соҳа бўйича чуқур билимини намоён этиши керак.

Бу каби ишларни амалга ошириш учун миллий анъана, миллий қадриятларимиз асосида миллий мактабимизни тиклашимиз керак. Бу мақсадда бир қатор концепциялар ишлаб чиқдик. Жумладан, бошланғич синфлар, ўрта умумий таълим мактаблари концепциялари, низомлари лойиҳалари, боғчалар, ҳунар-техника билим юртлари низомлари тайёрланди.

Асосий вазифалардан яна бири бу — дарслик, дастурлар ва ўқув режаларини янгилаш масаласидир. Шу йилнинг ўзида 70 дан ортиқ янги дарслик ва қўлланмалар яратилмоқда, бугунгача 40 дан ортиқ дарслик ва қўлланма нашрдан чиқди. Жумладан, биринчи маротаба «Ўзбек тили ва адабиёти» дарслиги бунёдга келяпти, ўтган йили «Дин тарихи» дастури тайёрланган бўлса, бу йил унинг тавсияномаси яратиляпти, «Ўзбекистон халқлари тарихи» нашрга топширилди. Албатта, буларнинг бари дастлабки қадамлардир.

Маълумки, ишбилармонлик, тадбиркорлик, тижорат ишлари ва пул-банк муаммоларини билиш бозор муносабатлари шароитининг энг зарур шарт-шароитларидир. Ана шу боисдан ўқувчиларимизга иқтисодий билимлар бериш асослари дастурини ҳам яратиш жадал олиб борилмоқда. Шу билан бир қаторда «Ўзбекистон халқлари тарихи» ёнида «Мустақил Ўзбекистоннинг янги сиёсий тарихи»ни яратиш устида ҳам иш олиб бориляпти. Шу билан бирга Президентимизнинг «Ўзбекистон келажаги буюк давлат», «Янги уй қурмай туриб эскисини бузманг» китобларини ўрганиш бўйича тавсиялар ҳам ишлаб чиқилиб, «Маърифат» газетамизда эълон қилинди.

Боғчаларга ҳам эътибор кучайди, айниқса, оилавий боғчалар ташкил этиш бизнинг урф-одатларимизга тўғри келади. Чунки, биринчидан бундай боғчаларда болалар сони кам бўлса, иккинчидан уларнинг ёшлари турлича бўлади, бу эса оилавий шароитга яқин бўлиб, болалар каттага ҳурмат, кичикка иззат руҳида тарбия оладилар. Ҳозирда республикамизда ана шундай 1400 оилавий боғча фаолият кўрсатяпти, бунда албатта шарт-шароити тўғри келиши ҳисобга олинган.

Айтиш мумкинки, бир вақтлар ҳунар-техника билим юртларининг обрўси анча тушиб кетган эди. Чунки, аксарият ўқиши ёмон, хулқи қониқарсиз ўқувчилар 8-синфни тугатгандан сўнг бундай билим юртларига мажбуран юборилар эди. Бунинг устига бу ерда зарур бўлмаган касблар ўргатиларди, оқибатда битиргандан сўнг иш тополмай сарсон бўларди. Эндиликда таълим қонунига кўра бундай ўрта-ҳунар техника билим юртлари техник лицейларга айлантирилмоқда. Бу лицейларда бугунги кун талабларига жавоб берувчи касб эгалари — фермерлар, ижарачи, тижоратчилар тайёрланмоқда. Бу йил 27 та ана шундай техник лицейлар очилади.

Катталарга таълим бериш касб марказларида ҳам ишчи ёшлар ўқиш билан бирга касб ўрганадилар. Ҳозирда 50 та бундай марказлар мавжуд.

Айни кунларда ёзги таътил давом этяпти. Республикамизнинг 500 мингга яқин ўғил-қизлари оромгоҳларда дам олишяпти. Бугунги оғир иқтисодий шароитда ҳокимликлар, йирик корхоналар, концернлар бунинг учун ёрдам кўрсатишди. Бунинг учун уларга раҳмат. Шу билан бирга болаларда меҳнат билан бирга дам олишларида яхши ёрдам берувчи «Меҳнат-роҳат» оромгоҳлари ҳам ташкил этилган, жумладан Тошкент вилоятида ҳам бундай оромгоҳлар бор. Шу ўринда яна бир дилни қувонтирадиган масала хусусида ҳам тўхталмоқчи эдим. Бир гуруҳ иқтидорли болаларимиз — республика олимпиадалари ғолиблари ёзги таътилда чет элларда ҳам бўладилар. Масалан, бундай ўқувчиларнинг бир гуруҳи Германияда, яна бир гуруҳи эса Францияда бўлишади.

— Кейинги пайтларда таълимда тестнинг афзалликлари ҳақида кўп гап бўляпти. Ҳақиқатан, бир йил илгари биз тест ҳақида фақат матбуот орқали таниш эдик. Энди эса тест синовлари мактабларга ҳам жорий этилмоқда. Бу усулнинг маъқул томонлари нимада?

— Биз ҳозир адолатли, демократик давлат тузяпмиз. Бундай мамлакатда ҳар бир иш ҳаққоний бўлмоғи демакки, инсонга, унинг иқтидори, қобилияти, билимига одилона муносабатда бўлмоқ керак. Бизда эса кўп йиллар мобайнида бундай бўлмади. Бир йил давомида ўқувчига жуда кўп мавзулар ўқитилиб, лекин ундан имтиҳонда кўпи билан ўн саволга жавоб талаб қилинарди, холос. Кераклича саволга кераклича жавоб олинмагандан кейин имтиҳондан кўзланган мақсадга эришиб бўлмасди. Тест эса ҳақиқатни рўёбга чиқариш учун бошқа имтиҳон олиш услубларидан кўра қулайдир.

Унинг афзалликлари ҳақида сўз юритадиган бўлсак, талаба қисқа фурсат ичида кўп нарса сўраш йўли билан янада холис синовдан ўтади. Диққат, амалий ўқув, тез ечиш қобилияти, муқобил фикрлаш ва буларнинг натижалари умумлаштирилади. Ўқитувчининг шахсий нуқтаи назари, муносабати ва кайфиятига, яъни субъективликка ўрин қолдирмайди, Барчани бирдай холис синашда баҳоланади. Савол-жавоблар эса оз фурсатда кўздан кечирилади.

Бундан икки йил олдин пойтахтимизда Алишер Навоий номидаги нафис санъат мактабини очдик. Тўрт асосий йўналиш — ўзбек адабиёти ва санъати, тарих, санъатшунослик, ўзбек тили ва инглиз тили бўйича чуқур билим берадиган бу мактабга ўқувчилар тест синовлари билан танлаб олинди. Айни кунларда ана шу нафис санъат мактабига янги ўқув йили учун талабалар қабул қилиш бошланмоқда. Марҳамат, ана шу фанлар бўйича ўз иқтидорларига ишонган ёшлар келиб ўз омадларини синаб кўришлари мумкин.

Маълумки, Президентимиз ёш истеъдодлар ҳақида, уларни қўллаб-қувватлаш ҳақида алоҳида эътибор кўрсатмоқда. Турли жамғармалар бундай қобилият эгалари учун стипендиялар таъсис этмоқда. Ўтган йили вазирлик қошида тузилган махсус гуруҳ вилоятма-вилоят юриб, иқтидорли деб топилган болаларни тест синовларидан ўтказди, муносибларига ана шундай стипендиялар олиш учун тавсиялар берилди. Юз нафар талаба Улуғбек жамғармасидан, 20 нафар талаба эса болалар жамғармасидан ана шундай стипендиялар олмоқдалар.

Бу йил тест синовларидан муваффақиятли ўтган 154 нафар 11-синф битирувчилари республикамиздаги олий ўқув юртларига имтиҳонларсиз кириш ҳуқуқини қўлга киритдилар. Умуман, тестнинг истиқболи яхши, у ўзини оқламоқда.

— Халқ таълимида хорижий мамлакатлар билан алоқалар, улардан кутилаётган самаралар хусусида ҳам тўхталсангиз.

— Ҳақиқатан, таълим соҳасидаги йўналишимизни фақат ўзимиз белгилаб, ташқи дунёга чиқмасак, жаҳон таълим системаси билан танишмасак, улар билан ахборотлар алмашлаб ҳамкорлик қилмасак, тараққиётимиз бир ёқлама бўлиб қолади. Шуни ҳисобга олиб, ўтган йили республикамизнинг еттита шаҳрида, хусусан, Тошкент, Фарғона, Бухоро, Самарқанд, Наманган, Урганч ва Нукусда Ўзбекистон — Туркия ўғил болалар лицейлари очилди. Улар ҳозир ўз фаолиятларини муваффақиятли давом эттирмоқда. Бундай лицейларга мактабларнинг олтинчи ва саккизинчи синфини тугатган ўғил болалар қабул қилинмоқда. Бу каби лицейларнинг яна 15 тасини, шу жумладан, Тошкент вилоятида ҳам очиш мўлжалланмоқда. Мен бу лицейдаги ўқиш афзалликлари ҳақида тўхталмоқчи эдим. Биринчидан, бу ерда талабалар тест синовлари орқали танлов асосида олинади. Демак, 100 ёки 150 боладан фақат битта иқтидорлисигина ўқишга қабул қилинади. Яна бу лицейда ўзбек, инглиз ва турк тиллари чуқур ўргатилади. 6, 7, 8-синфда инглиз тилини бемалол ўзлаштириб, сўзлаша оладиган бўлганларидан сўнг уларга физика, математика, кимё фанлари инглиз тилида ўқитилади. Бу билан талабалар лицейни тугатгач жаҳоннинг истаган олий ўқув юртида ўқишлари мумкин. Буни дунё талаблари асосидаги ўқув дейиш мумкин. Туркия билан ҳамкорликдаги ишларимиздан яна бири республикамиздаги 76 та мактабда турк тили ўқитилмоқда. Уларни Туркиядан келган ўқитувчилар олиб бормоқдалар.

Америка билан ҳам яхши ҳамкорлик алоқалари йўлга қўйилмоқда. Тинчлик корпуси орқали Америкадан келган 29 нафар ўқитувчилар республикамиз мактабларида инглиз тили дарсларини ўқитмоқдалар. Шулардан тўрт нафари Тошкент вилоятидаги мактабларда ҳам бор. «Таълим ва тил ўрганиш бўйича Америка ҳамкорлик Акселс ташкилоти» яқинда республикамиздаги инглиз тили ўқитиладиган мактабларнинг юқори синф ўқувчилари орасида Америкада ўқиш истагини билдирганларни синовдан ўтказди. Синовдан ўтган 48 нафар ўғил-қизларимиз энди ўқишларини Америкада давом эттирадилар. Улар бир йил мобайнида инглиз тилини янада чуқур ўзлаштириш билан бирга Америка ҳаёти билан чуқурроқ танишиб қайтадилар. Яқин орада Америка ва ўзбек болалари ўртасида «Компьютерни биласизми?» дўстлик фестивалини ўтказишни режалаяпмиз.

Корея билан ҳам яхши дўстлик, ҳамкорлик алоқалари йўлга қўйилган. Ўзбекистонда, хусусан, пойтахт вилоятида корейс миллатига мансуб аҳоли кўп. Шуни ҳисобга олиб Низомий номидаги Тошкент давлат муаллимлар институтида корейс тили ўқитувчилари тайёрловчи факультет ташкил этилди. Тошкентда корейс таълим ва маданият маркази ҳам иш олиб бормоқда.

Республика ўқитувчилар малакасини ошириш уйида француз тилини ўрганиш маркази мавжуд. Яқинда бу ерда француз тили ўқитувчиларининг бир ҳафталик семинари ўтказилди. Бу семинарда Франциядан келган 52 нафар ўқитувчи ҳам иштирок этди. Яқин кунлар ичида Туркия билан ҳам «Турк тилини ўрганиш маркази» очиш тараддудидамиз.

— Миллий тарбияни шакллантириш борасида қандай ишлар амалга оширилмоқда?

— Сир эмаски, узоқ йиллар мобайнида халқимизнинг бой маданий меросини қадрламадик, анъана, урф-одатларимизни миллий педагогикамизга жорий эта билмадик. Шу боис ҳам биз халқ педагогикамизни атрофлича ва чуқур билмаймиз. Уларни мактабга жадал олиб кира олмаяпмиз. Масалан, энг қадимий асар — «Авесто»ни олайлик. Унда бола тарбиясида меҳнатнинг роли ҳақида жуда қимматли фикрлар билдирилган. Шу билан бирга ислом динида кишиларнинг бир-бирлари билан аҳил, оқибатли бўлиш, ҳаромдан ҳазар қилиш ҳақида жуда кўп ибратли мисолларни олайлик. Улар бугунги ёш авлод таълим-тарбиясида жуда муҳим ўрин тутиши мумкин. Шунинг учун ҳам биз ўтган йили «Дин тарихи»ни дастурга бежиз киритмадик.

Маънавий меросимиз ҳақида сўз юритадиган бўлсак, шукурлар бўлсинки, кейинги вақтларда «Темур тузуклари», Навоий, Бобур, Форобий каби буюк алломаларимизнинг фарзандлар тарбияси ҳақидаги қимматбаҳо асарларини ўрганиш йўлга қўйилди. Ундан кейинги авлод Фитрат, Чўлпон, Абдулла Авлоний, Минаввар қорилар меросларини ҳам мактабларга дадил олиб киришимиз пайти келди. Ахир бутун дунё тан олган бўлса-да, Европада Беруний физикаси, Форобий математикаси ўрганилса-ю, ўзимиз бундай бой асарларимиздан бехабар бўлсак. Шунингдек, ибн Сиионинг табобат ҳақидаги асарларини биология дарсликларига киритиш ҳам режамизда бор.

Яна бу борадаги муҳим ишлардан бири уста-шогирд мактабларини ташкил этиш бўлди. Бунда бир уста ёнида 3—4 шогирдлар бўлиб, улар ўз устозлари каби ҳунарманд бўлиб етишишади. Бу каби устоз шогирд мактабларини мактабларaро ишлаб чиқариш комбинатларида ташкил этиш йўлга қўйилмоқда.

Халқ педагогикамиздаги энг асосий йўналишлардан каттага ҳурмат, кичикка иззат, ахлоқ, одоб, камтарлик, адолат, ҳақиқат каби фазилатлардир. Уларни қуруқ гап билан эмас, балки одобнома дарсларида, тарбиявий соатларда жуда ёшлигиданоқ бола онгига чуқур сингдириб боришимиз керак. Айни кунларда учинчи синфдан то 11-синфга қадар одобнома учун қўлланмалар, дастурлар яратилган.

— Кейинги йилларда халқ таълими ходимлари, хусусан, ўқитувчилар учун Президентимиз томонидан бир қатор имтиёзлар яратиб беряпти. Бундай эътиборга жавобан муаллимлар малакасини ошириш, ёш мутахассислар тайёрлаш борасида ўзгаришлар қилиняптими? У қандай ишларда ўз ифодасини топмоқда?

— Жуда тўғри. Кейинги пайтларда ўқитувчиларни ижтимоий муҳофазалашга катта эътибор берилмоқда. Жумладан, уларнинг маошлари оширилган. Уй-жой, газ, энергиядан фойдаланишда, транспортда юриш ва яна бир қатор имтиёзлар мавжуд. Биз бунинг учун ҳукуматимизга, Президентимизга миннатдорчилигимизни билдирамиз. Айни пайтда республикамизда бир қатор ташаббускор, ижодкор ўқитувчилар отряди бор. Улар давр талаби асосида иш олиб бормоқдалар. Ўз устиларида тинимсиз ишлаб, изланиб, тажрибаларини орттирмоқдалар. Афсуски, ўтган йили ўқитувчиларнинг касб маҳоратлари синовдан ўтказилган пайтда ҳали ўзи тарбияга муҳтож муаллимлар ҳам кўплиги маълум бўлди. Сурхондарё вилоятининг навбатдан ташқари бўлиб ўтган сессиясида Президентимиз жуда тўғри таъкидлаганларидек, ҳали ўқитувчиларимиз орасида ўз ишига масъулият билан ёндошмайдиган, куним ўтса бўлди қабилида иш тутадиган, ҳатто жиноий ишларга қўл ураётганлари учраётганлиги ниҳоятда ачинарлидир. Аттестация даврида ана шу каби бир қатор ўқитувчиларнинг баҳридан ўтишга тўғри келади. Чунки энди аввалгидек келишишга ҳаққимиз йўқ. Сабаби энди ота-оналар болалари учун мактаб танлашяпти, ўқитувчи танлашяпти. Айни пайтда ўз устида ишлашни, маҳоратини оширишни истаганлар учун барча зарур ёрдамларни беришга тайёрмиз. Ҳозирда янги ўқув йилида ўтказиладиган аттестациянинг янги низомларини ишлаб чиқяпмиз. Ҳар бир район, ҳар бир шаҳарда ўқитувчиларнинг ўз устида ишлаб боришлари учун доимий ҳаракатдаги ўқитувчилар кенгашлари ташкил этиляпти.

Хуллас, мустақил Ўзбекистонимиз равнақи, истиқболи учун муносиб улуш қўша оладиган баркамол, етук, юрти камоли учун қайғурадиган ёшларни тарбиялаш учун бор имкониятлардан фойдаланаверамиз.

Суҳбатдош
Зулхумор ЖЎРАЕВА.

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ОЛИЙ СУДИДА

Илгари хабар қилинганидек, Ўзбекистон Республикаси Олий суди жиноий ишларни судлов ҳайъатида республика Вазирлар Кенгашининг собиқ раиси ва республиканинг собиқ вице-президенти Ш. Р. Мирсаидов иши кўриб чиқилди.

Олий суд ҳукмида таъкидланишича, Мирсаидов чет давлат фуқароси билан шубҳали муносабатда бўлиб ва хизмат мавқеини суиистеъмол қилиб, ўзига бўйсунувчи шахсларга хорижий фирмаларга пахта етказиб бериш хусусида битим тузиш тўғрисида кўрсатмалар берган, ҳолбуки хорижий ҳамкорнинг маблағи йўқлиги ва унинг ишончли эмаслиги ҳақида маълумотларга эга бўлган. Бунинг оқибатида республикага жуда катта миқдорда, яъни 5,6 миллион АҚШ долларидан кўпроқ миқдорда иқтисодий зарар етказилган.

Суд Мирсаидовни Ўзбекистон Республикаси жиноят кодекси 149-моддасининг иккинчи қисмига биноан айбдор деб топди ва уни уч йил муддатга озодликдан маҳрум этишга, жазони умумий тартибдаги ахлоқ тузатиш меҳнат колониясида ўташга ҳукм қилди. Судланувчининг илтимоси эътиборга олиниб ва Ўзбекистон Республикаси Президентининг «Ўзбекистон Республикаси мустақиллиги эълон қилинган куннинг бир йиллиги муносабати билан авф этиш ҳақида»ги фармонига мувофиқ Мирсаидов жазодан озод қилинди.

Суд Мирсаидовдан давлатга етказган моддий зарарни Ўзбекистон Республикаси Ташқи иқтисодий алоқалар вазирлиги фойдасига ундириб олишга ҳам қарор қилди.

АЙЛАНМА ЙЎЛ ҚУРИЛИШИДА

● ЗАНГИОТА тумани йўл бошқармаси жамоаси Қуйичирчиқда айланма йўл қурилиши бўйича ишларни олиб бормоқда. Бу иш тугагандан сўнг автомобиль йўли остига махсус темир-бетон қувурлари ётқизилади. Чирчиқ суви бу қувурлар орқали «Огонёк» давлат хўжалигининг қурғоқчил ерларига келтирилади. Бу 300 гектар ерни ўзлаштириш имконини беради. Ушбу суратларда кунлик топшириқни муттасил ошириб бажараётган автогрейдер машинисти С. Сидоровни (юқорида) ҳамда айланма йўл қурилишини кўриб турибсиз.

(ЎзА сурати).

*

ЧЕТ ЭЛЛАРДА

МАМЛАКАТЛАР ● ОДАМЛАР ● ВОҚЕАЛАР

АҚШ БУҒДОЙИ ҚИРҒИЗИСТОНДА

● АМЕРИКА Қўшма Штатларидан юборилган буғдой Қирғизистонга етиб келди. Хомашё танқислиги сабабли ўз фаолиятини тўхтатган Уш ва Жалолобод вилоятларидаги нон заводлари яна маҳсулот бериш имкониятига эга бўлдилар.

Мутахассисларнинг айтишларича, Одесса орқали етиб келадиган ана шу 35 минг тонна буғдой Қирғизистон республикасининг 4 миллионлик аҳолисини 30—40 кун мобайнида нон билан таъминлашга етади, холос.

ҚЎМОНДОНЛИКДА ТОЗАЛАШ

● ГВАТЕМАЛА давлатининг янги президенти Рамиро де Леон Карпио ўз фаолиятини ҳарбий қўмондонликни «тозалаш»дан бошлади.

Давлат бошлиғи журналистлар билан ўтказган матбуот конференциясида мудофаа қўшинлари вазири генерал Хосе Доминго Гарсиа Самайоа ва бир гуруҳ ҳарбийларни ўз вазифасидан озод қилганлигини эълон қилди. Кузатувчиларнинг фикрича, бу тадбир янги президент ваъда қилаётган демократияни шакллантириш ва мустаҳкамлашга хизмат қилади.

БИР ЖУФТ ТАНГАГА 1,2 МИЛЛИОН РАНД

● — МЕН энди ҳеч қачон ишга бормайман, балиқ овлайман ва неварам билан машғул бўламан,— деди журналистларга эллик олти ёшли Ричард Грин. Жанубий африкалик Ричард Грин ютуқли автомат ўйинида бир жуфт танга ташлаб бир неча дақиқадан сўнг 1,2 миллион ранд (400 минг доллар)нинг эгаси бўлди. Унинг ҳисоб-китобларига қараганда, агар у ютиб олган пулларини ҳаммасини банкка қўйса ҳар ойда 3 минг доллар фойда олар экан.

ҚАРОҚЧИЛАРГА УЧРАГАН САЙЁҲ

● ЧЕГАРАДАН яширинча мол олиб ўтишда айбланиб, Бразилия қамоқхонасида саккиз ой ўтирган германиялик сайёҳ Манфред Хеллинг ҳеч уйга қайтолмаяпти. Бунинг сабаби шуки, уни «гиёҳванд молларини сотишда» айблаб қамоқхонага олиб келишганда тортиб олинган ва у қамоқхонадан чиққунича сақланиши керак бўлган пулларининг ғойиб бўлганидир.

Бразилияда чиқадиган «Глобу» газетасининг хабарига қараганда, қамоқхонадан озод бўлган Манфред Хеллинг полиция темир қутисидан 4 минг доллар маблағи йўқолганлигини пайқаб қолди.

ТИНЧЛИК КУЧЛАРИ СОНИ ОРТМОҚДА

● ТИНЧЛИКНИ сақловчи халқаро кучларнинг сони тобора ортиб бормоқда. Уларнинг сони 1993 йилда 100 минг кишидан анча ошиб кетади. БМТ бош котиби Бутрос Ғолийнинг душанба куни Миллатлар ҳамжамияти қароргоҳида тарқатилган маълумотномасида ана шу далиллар келтирилади.

Ҳозир БМТнинг 13 та аъмолида 60 минг фуқаро ва ҳарбий хизматчи қатнашмоқда. БМТнинг Сомалидаги аъмоли муносабати билан бу рақам 90 мингдан ошиб кетади, дейилади ҳужжатда.

● ХАЛҚАРО кучларнинг Сомали пойтахти — Могадишо жанубидаги ҳаракатлари муваффақиятли тугалланди, деди душанба куни БМТ бош котибининг расмий вакили Же Силис Миллатлар ҳамжамиятининг қароргоҳида.

АНЪАНАВИЙ ДЎСТЛИК

● ХИТОЙ билан Болгария ўртасидаги анъанавий дўстлик муносабатлари кейинги вақтларда муттасил ривожланиб борди. ХХР Давлат Кенгаши Бош вазирининг ўринбосари, Ташқи ишлар вазири Цянь Цичэннинг Болгария Вазирлар Кенгаши раисининг ўринбосари, транспорт вазири Нойча Ноев билан душанба куни бўлган музокараларда шу фикр таъкидлаб ўтилди.

Тинч-тотув яшашнинг бешта қондаси асосида Хитой Болгария билан сиёсат, иқтисодиёт, савдо, фан ва техника соҳасидаги ҳамкорликни кенгайтиришга интилади.

БИРЛАШИШ УЧУН ОВОЗ

● ХОРВАТИЯДАГИ серблар ўлкасининг аҳолиси 20—21 июндаги умумий овоз беришда фаол қатнашди ва ўз давлат тузилмасининг суверенитети ҳамда унинг Боснийдаги Серблар республикаси билан бирлашуви учун овоз берди. Ўлка сайлов комиссияси эълон қилган дастлабки норасмий якунлар шундан далолат беради.

ЭЗГУ МАҚСАД

● БУЮК Британия ядро қуроли синовларини бутунлай тўхтатиш тарафдоридир, деди мудофаа ашёларини етказиб бериш давлат вазири Жонатан Эйткен.

Парламентнинг жамоалар палатасида ҳарбий харажатлар юзасидан ўтказилган муноазара чоғида Ж. Эйткеннинг таъкидлашича, Буюк Британия ҳукумати шу мақсадга эришиш йўлларини АҚШ маъмурияти билан биргаликда аниқлаш учун музокаралар ўтказишни мўлжаллаб турибди.

ТОКИО КЕНГАШИГА ҲОЗИРЛИК

● ЯПОНИЯДА ҳозир ҳукм сураётган ҳукумат танглиги дунёдаги 7 та етакчи саноат давлати раҳбарларининг Токио кенгашига кўрилаётган тайёргарликка салбий таъсир ўтказмайди. АҚШ президенти Билл Клинтоннинг айтганига қараганда, Америка маъмурияти бу соҳада ўз олдига қўйган вазифаларини бажараверади.

УНИТА ГУРУҲИГА ҚАРШИ ГУРУҲ

● ПОРТУГАЛИЯ, Россия ва АҚШ Анголадаги Унита гуруҳига қарши биргаликда ҳаракат қилиш хусусида 15 июлгача ўзаро маслаҳатлашиб оладилар. Миллатлар ҳамжамияти қароргоҳида тарқатилган Анголадаги вазиятга оид баёнотда таъкидланишича, уч мамлакат делегациялари сайлашдан кейин Анголада бошланган тангликка сиёсий йўл билангина чек қўйиш мумкинлигини таъкидладилар.

ЧЕТ ЭЛЛАРДА

МАМЛАКАТЛАР ● ОДАМЛАР ● ВОҚЕАЛАР

● ОЛИМ МУЛОҲАЗАЛАРИ

ИСТИҚЛОЛ МАФКУРАСИ ҚАНДАЙ БЎЛАДИ?

Энг аввало мафкура нима? Мафкура — аслида арабча сўздан келиб чиққан бўлиб юнонча идея ва логия сўзларига кўчма маънода тўғри келади. Ғоялар ҳақидаги таълимот ёки бир мақсадга йўналтирилган қарашлар ҳамда ғоялар тизимидир. Бу қарашлар ва ғоялар кишиларнинг моддий оламига ҳамда бир-бирларига муносабатларида ўз ифодасини топади. У жамиятдаги ижтимоий муаммоларни ҳал қилишга, ижтимоий муносабатларни ўзгартиришга ва жамият тараққиётига хизмат қилади. Баъзан реакцион ғоялар ҳам бўлиши мумкин.

Мафкура ёки ғоя сўзи қадимги муаллифлар асарларида ҳам учрайди. Лекин улар турлича талқин қилинган бўлсаларда, буюк китобларда («Авесто», «Инжил», «Қуръон») маълум бир тизимга солишга ҳаракат қилинган. Аммо 1801 йилга келиб француз файласуфи ва иқтисодчиси Дестют де Траси ўзининг «Идеология элементлари» деган асарида мафкурани замонасига мослаб бир тизимга солди ва унинг жамият ҳаётидаги ролини кўрсатишга ҳаракат қилди.

К. Маркс ва Ф. Энгельс эса ўздан олдинги ҳаракатларни илмий-танқидий анализ қилиб коммунистик мафкурага асос солдилар. Тарихий тараққиёт шуни кўрсатмоқдаки, ҳар бир жамият, ҳар бир тузум ўз мафкурасини ўз шароитига мослаб яратади. Чунки мафкурасиз тузумда одамлар ижтимоий ҳатти-ҳаракат ва воқеаларнинг моҳиятига бефарқ қарашга, ижтимоий, аҳлоқий муаммоларни ҳал этишда масъулиятни ҳис этмасликка одатланадилар ёки ҳалол билан ҳаромнинг фарқига бормайдиган бўлиб қоладилар. Энг даҳшатлиси жамият тараққиёти йўлида онгли равишда фаол иштирок этишдан четлашадилар ёки уни тушунмайдилар.

Ўзбекистон мустақилликка эришиб бозор иқтисодига ўтишни бошлаган бир пайтда иқтисодий муаммолар билан бир қаторда мафкура муаммоси ҳам келиб чиқди. Бунинг сабаби ҳозиргача ҳукмрон бўлиб келган коммунистик мафкура таназзулга учради. Президентимиз И. А. Каримов бир гуруҳ ёзувчи ва шоирлар билан учрашганда истиқлол мафкурасини яратиш вазифасини қўйди. Хўш, истиқлол мафкураси қандай бўлади? Бизда уни яратиш учун қандай шароитлар мавжуд?

Ўтмишни чуқур ўрганиш ва уни ҳозирги воқеалар, инқилобий жараёнлар билан таққослаш шуни кўрсатяптики, барча янги тузумларда мафкура анча олдин пайдо бўлган. Масалан, коммунистик мафкура XIX асрнинг ўрталарида пайдо бўла бошлаган бўлса, XX асрга келиб реал ҳақиқатга айланди ва энди тушкунликка кетди. Кейинги даврдаги тарих буржуа мафкураси билан коммунистик мафкура ўртасидаги кураш тарихидан иборат бўлди. Мафкура тўғрисида чет эл олимларининг юзлаб асарлари бор. Шулардан немис олими К. Манхейленинг «Идеология ва утопия» (1929), Д. Беллничг «Идеологиянинг тугаши» (1960) асарларини келтириш кифоя. Чунки биринчиси, марксистик мафкурани инкор қилса, иккинчи асар ҳарқандай мафкурани инкор қилади.

Ҳозирги даврда тушуниб-тушунмай барча соҳаларни ғоявийликдан чиқариш тўғрисида гап кетмоқда. Лекин жамиятда маълум бир ғоя, йўналиш бўлмаса бу жамиятда жиловсизлик ҳукмрон бўлиб қолиши мумкин.

Бизда истиқлол мафкурасининг илдизлари бормиди? Ҳа, бор эди, албатта. Ҳозир Ўзбекистоннинг, умуман туркий республикаларнинг маънавий-маърифий шарт-шароити бошқа европалашган қўшнилардан ҳийла мураккаброқ. Чунки бу ерлар коммунистик мафкура билан ислом ғояларининг аралашган жойидир. Масалага чуқурроқ ёндошилса шу нарса маълум бўладики, ҳар қандай мафкура ижтимоий борлиқ, ижтимоий тузум ва моддий ҳаётнинг инъикоси экан, уни жамиятда қандай кучлар ҳукмрон бўлса, шу, кучлар юзага келтиради ва йўналтиради.

Бизнинг республикамизда ҳали ўтиш даврини бошдан кечирмоқдамиз. Гарчи Конституциямизнинг 53-бандида «хусусий мулк бошқа мулк шакллари каби дахлсиз ва давлат ҳимоясидадир» дейилса-да, ҳали бу хусусий мулк ҳукмронлиги эмас. Бизнинг фикримизча республикамизда хусусий мулк билан бир қаторда ижтимоий мулк ҳали узоқ йиллар ёнма-ён яшайди. Шунинг учун ҳам Президентимиз И. Каримовнинг Ўзбекистоннинг ўз тараққиёт йўли бор, деган гапида катта асос бор. Истиқлол мафкураси ҳам айнан ана шу мустақил йўлга йўналтирилиши лозим. Ҳар қандай мафкура ўзидан олдинги ғояларнинг энг яхшиларини, халкчилларини ўзлаштиради. Шу сабабли **Истиқлол мафкураси инсоният яратган барча билимларнинг энг яхшиларини ўзида мужассамлаштиради. Унинг мезонини яхшилик билан ёмонлик ўртасидаги кураш белгилайди. Истиқлол мафкурасининг марказида инсонпарварлик ғояси туради.**

Биз энди жуда кўпчиликнинг «қандай ғояга амал қилаяпмиз?» деган саволига Истиқлол мафкурасига, инсонпарварлик ғоясига амал қилаяпмиз, деб жавоб берсак бўлади.

Ҳар қандай мафкура омма орасига сингсагина, амалиётда ўзини оқласагина моддий кучга айланади. Истиқлол мафкурасини моддий кучга айлантириш учун нималар қилиш лозим.

Биринчидан, халқимиз тарихини чуқур, уни қандай бўлса шундай, ҳолислик билан ўрганишни йўлга қўйиш керак. Чунки тарихни чуқур ўрганиш миллий ўзлигини англатади, миллий ғурурни шакллантиради. Ўз элига, ўз юртига эгалик ҳиссини ва пок муҳаббатни тарбиялайди, халқнинг бирлигини мустаҳкамлашга хизмат қилади.

Иккинчидан, омма орасига сиёсий билимларни кенг сингдириш лозим. Мафкуранинг муҳим хусусиятларидан бири, у ижтимоий-иқтисодий тизимни акс эттириб қолмай, сиёсий бошқарув тизимининг фаолиятини ҳам акс эттиради. Шу сабабли сиёсий билимлар қанчалик мукаммал бўлса халқнинг онги ўсади, фаоллиги ошади, жамиятни олға силжитиш учун стихияли равишда эмас, онгли равишда киришади. Шундай сиёсатшунослик курси тузиш лозимки, унда бизнинг тарихимиздаги сиёсий қарашлар, жумҳурият раҳбарларининг бу масаладаги асарлари билан бирга, дунёнинг бошқа мамлакатлари тарихидаги ва ҳозирги кундаги сиёсий қарашлар, ғоялар кимга ва нима учун хизмат қилиши ўз ифодасини топсин.

Учинчидан, ҳуқуқий билимлар ва қарашларни кенг тарғиб қилишни яхши йўлга қўйиш зарур. Ҳуқуқий билимлар мажмуасида фуқаролик бурчини тўла англашга, йўналтирилган мақсад устивор бўлмоғи лозим. Чунки бизда ҳанузгача кўп кишилар фақат ҳуқуқларини пеш қиладилару, бурчларига келганда оқсаб қоладилар. Қонунларни ҳурмат қилиш, унга амал қилиш, бурчини англаш, бурчга садоқат мустақилликка масъулликни тарбиялайди. Айниқса, мактабларда бу ишни кучайтириш лозим. Ҳозирги мавжуд дастурларни бу йўналишга бўйсундирилмаса муваффақият қозониб бўлмайди.

Тўртинчидан, аҳлоқий ғояларни, билимларни кенг тарғиб қилиш, халқимиз ўтмишини, маънавий қадриятларимизнинг энг яхши анъаналарини кенг ташвиқот қилиш яхши натижалар беради. Ҳозир биз буни кундалик турмушда сезиб турибмиз. Айни бир пайтда турли аҳлоқсизликка қарши қаттиқ кураш олиб борилмаса, халқимизга ёт бўлган турли бузилишларнинг қонун йўли билан олди олинмаса, истиқол мафкурасини омма орасига сингдириш қийин бўлади.

Бешинчидан, фалсафий қарашларга, ғояларга катта эътибор зарур. Ҳозирги даврда фалсафа партиявийликдан чиқмоқда. Лекин табиат ва жамият тараққиёти ҳақидаги таълимотни янада чуқурлаштириш, билишнинг замонавий усулларини кенг тарғиб қилиш зарур.

Олтинчидан, бадиий ижод, адабиёт, санъатнинг барча турлари бир синфга ёки бир гуруҳ манфаатларига эмас, умумхалқ манфаатига хизмат қилишини таъминлаш лозим. Бу ерда бир ёқламаликдан, бачканаликдан, фақат фойда кўришни мўлжаллашдан, инсоннинг ҳуқуқ ва эркинлигини поймол этишни тарғиб қиладиган, ёвузлик руҳи билан суғорилган асарларни ташвиқот қилишдан воз кечиш керак. Лекин бу ерда дунё фақат яхшиликдан иборат деган тушунча ҳукмрон бўлиб қолмаслиги учун ёвузликка, ёмонликка қарши курашувчиларни тарбиялаш бош мақсад бўлиши лозим.

Еттинчидан, иқтисодий билимлар ташвиқотини кучайтириш лозим. Чунки бозор иқтисоди шароитида ҳар бир киши ниманинг қаердан, қанчага келаётганлигини, жамиятнинг иқтисодий қонунларини, хўжаликни фойдали юритишни билиши лозим. Ҳар бир жамиятда агар иқтисодий аҳвол яхши бўлмаса ҳар қандай ташвиқот ўз кучини йўқотади. Одамларда ўзлаштирувчиларга эмас, меҳнатга, меҳнаткашга ҳурмат муносабатини кучайтириш лозим. Иқтисодий билимларнинг ҳозирги аҳволи бизнинг кундалик турмушимиздан жуда узоқда. Уни жумҳурият ҳаётига мослаш, жаҳоннинг энг илғор тажрибаларидан фойдаланишни кўзлашни, энг муҳими яратувчилик фаолиятини тобора такомиллаштириб боришга йўналтириш зарур.

Саккизинчидан, мустақиллик мафкурасини вужудга келтиришда диний ғоялардан, қарашлардан ўз ўрнида фойдаланиш керак. Чунки унинг таълимотида инсонни инсофли бўлишга, меҳнат қилишга, турли ҳаром ишлардан узоқ юришга, пок бўлишга, аҳил ва биродарликка даъват этади. Айниқса, бизда бунга кенг имкониятлар бор. Мактабларда дин тарихи дарсларининг мазмуни айнан шунга бўйсундирилса яхши бўларди.

Тўққизинчидан, байналмилал муносабатларни тарғиб қилишга янгича ёндашмоқ зарур. Байналмилаллик — бошқа халқларга моддий ва маънавий ёрдам беришдир. Уларни босиб олиш ва улар ерида ўрнашиб олиш эмас. Шу сабабли ҳар қандай халқни қадрлаш, унинг ўтмиши ва маданиятини, тилини ҳурмат қилиш, қайси халқ бўлишидан қатъий назар ўзи яшаётган юртни қадрлаш, аҳиллик, биродарликни кенг тарғиб қилиш керак. Албатта, булар тенг ҳуқуқлилик асосида бўлиши шарт.

Ўнинчидан, одамларни мустақилликни тушуниш ва қадрлаш ҳамда унга масъуллик руҳида тарбиялашни кучайтириш лозим. Чунки ҳозирги вақтинча қийинчиликлардан баъзи кишиларда иккиланиш, ўтмишни қўмсаш пайдо бўлмоқда. Мустақиллик душманлари эса ҳар қандай имкониятдан фойдаланиб буни авж олдиришга ҳаракат қилмоқда. Лекин ўзини ҳурмат қилган халқ фақат вақтинча қорин тўйдириш эвазига ўз эркини бошқалар қўлига бериб қўймайди ва кишанга тушмайди.

Ўн биринчидан, табиий фанларни мафкурага хизмат қилдириш — унинг тараққиётига кенг йўл очишдир. Чунки иқтисод қанча кучли бўлса, мафкура ҳам шунча кучли бўлади. Табиий фанлар эса иқтисодиётни янада ривожлантиришга хизмат қилади. Албатта буларни ҳал қилиш осон иш эмас, катта куч талаб қилади ва босқичма-босқич амалга оширилади. Энг муҳими юқоридаги таълимотлар тизимидан ўз еримизнинг ҳиди, ўз нонимизнинг таъми билиниб туриши зарур. Юқорида айтиб ўтилган фанларнинг асослари асосан мактабларда берилиши, катталар учун эса турли усуллардан фойдаланиш лозим.

Албатта, битта мақолада истиқлол мафкурасининг барча жабҳаларини таҳлил қилиш қийин. Мақола юзасидан баъзи эътирозли фикрлар ҳам бўлиши табиий. Лекин мақсад битта — у ҳам бўлса мустақил жумҳуриятимизга содиқ кишиларни тарбиялашга кўмаклашишдир. Бу улкан вазифаларни ҳар томонлама билимдон ва етук кадрлар ҳал қилишини эсдан чиқармаслик керак. Шу сабабли энг қийин жабҳаларни ҳақиқий етук кадрлар бошқарса иш осон кўчади.

Мойли ЛАФАСОВ,
Низомий номли ТДПИ энг янги тарих кафедраси доценти, тарих фанлари номзоди.

● *Пахтазор лавҳалари*

ФИДОКОРЛАР

Худди чизғич қўйиб тортилгандай тўғри, текис эгатлар оралаб шабода ўйнайди. У дуркун ғўзаларни силкитиб поёни йўқ далалар — яшил денгизлар бағрида майда-майда тўлқинлар пайдо қилади. Бу манзара «Қулқора» фирмаси бошлиғи Сайдилла Айтеновга болалигидан таниш. Билиб турибман, ҳамроҳимнинг хаёлини «тўлқинлар» ўйини банд этаётгани йўқ. У кўзини қуёш нурида кумушдек товланиб, ғўзаларига жон ато этаётган жилғалардан узмайди.

— Пахтамиз худо хоҳласа кўнгилдагидек, кўз тегмасин, — деди у хўжалик раиси Тўйчи Мамановга, — ўтдан тозалаб олганимизга ҳам 10 кундан ошди. Биринчи сувга қониқиб, яшнаб турибди.

— Барака топинг, Сайдилла ака, далаларингиз чиндан ҳам гуркираган, шунага кирай деб турган ғўзаларни кўриб қувондим, бундан буёнга бўшаштирмасангиз бўлди, — миннатдорчилик билдирди раис.

Сайдилла аканинг чеҳрасига табассум югурди. Деҳқон халқи шунақа бўлади, қилган фидойи меҳнати эвазига чин дилдан раҳмат эшитса, бирпасда, кўнгли тоғдек кўтарилади. У раиснинг сўзидан кейин очилиб кетди. Бизга вақти келса кунни тунга улаб, ерга уруғ қадаган механизаторлар Ҳайдар Азизов, Муртаз Қорамирзаевларнинг фидокорлиги, ғира-шира тонгдан далага чиқиб, ҳар туп ғўза устида парвона бўлаётган Робия Қўлдошева, Маъмура Султонова, Қурбон Ўролов, Зоҳиджон Ўролов каби оддий колхозчиларнинг шижоати ҳақида гапириб берди.

Агрофирмада 47 нафар киши ишламоқда. Улар 107 гектар майдондаги ғўзаларни яшнатиб қўйишибди. Бундан ташқари 30 гектар майдондаги буғдой, 17 гектар ердаги беда парвариши ҳам ана шу азаматлар зиммасида.

Пахта даласида колхозчилар билан суҳбатлашдик. Фирмада ҳар бир деҳқонга 2 гектару 30 сотихдан ер бўлиб берилган экан.

— Ернинг эгаси ўзимиз бўлгандан кейин унга астойдил қараймиз-да. Бир-биримиздан орқада қолмасликка интиламиз, — дейди Маъмурахон, — меҳнат қилган киши кам бўлмаяпти. Июнь ойида ҳар биримиз аванс тариқасида 15 минг сўмдан маош олдик. Йил охирига бориб, ҳосилларни топширгач, даромадимизга янада барака киради.

Фирма аъзолари ана шундай юксак ишонч билан меҳнат қилишмоқда. Ўтган йили бу иноқ оила бир гектар ердан 27 ўрнига 32 центнердан ҳосил олиб, салмоқли пул даромадидан ташқари ун, шоли ва бошқа маҳсулотлардан ҳам баҳраманд бўлишди.

«Ким Пен Хва» номли корпорациянинг «Наврўз» агрофирмаси бошлиғи Абдуҳолиқ Пўлатов раҳбарлигидаги жамоа далаларида ҳам бўлганимизда ғўзаларни кўриб дилимиз яйради. Бу ерда ғўзанинг «Фарғона-3» нави экилган.

«Фарғона-3» навини корпорацияга Фарғона вилоятининг Ғафур Ғулом номли жамоа хўжалиги пахтакорлари тавсия этишган. Эртапишар, касалликка чидамли, сершоҳ ва серҳосил. Хўжаликнинг барча далаларидаги каби «Наврўз» фирмасидаги 53 гектар ерда ҳам ғўзалар баравж.

ҲАР БИР ДЕҲҚОН ЎЗИ ИҚТИСОДЧИ

«Гулистон» (собиқ Ленин номли) жамоа хўжалигига кўп марта борган бўлсам ҳам, бош иқтисодчи Абдураҳмон Далаев билан суҳбатлашмаган эканман. У билан 1 соатлар чамаси мулоқотдан кейин ажойиб китоб ўқигандек завқ олдим. Ўз ишини миридан-сиригача биладиган мутахассис. Чиндан ҳам Ўзбекистонда хизмат кўрсатган иқтисодчи деган унвонга лойиқлигига ишонч ҳосил қилдим.

— Ерга деҳқоннинг ўзини хўжайин қилиб қўйиш усулига биз етмишинчи йиллардаёқ ўтганмиз, — деди у. — Бунинг учун аввал жамоа хўжалиги аъзоларини идора қошида очилган иқтисодий курсда ўқитдик. Ким шуғулланса, унга албатта, пул тўлаймиз, деб тарғиб ҳам қилдик ва сўзимизнинг устидан чиқдик. Энди истаган деҳқон билан гаплашиб кўринг, ўзининг ҳисоб дафтари бор. Қайси экиндан қанча ишлаганини, неча пул қўлига тегишини билади.

Олдиндан айта қолай, колхоз раиси Абдуқаюм Деҳқоновнинг тадбиркорлиги ва иқтисодий ўқув ерга муносабатни ўзгартирди. Сифат биринчи ўринга чиқди. Буни меҳнат самараларида яққол кўриш мумкин.

Ўтган йили хўжалик ҳар гектар майдондан 27 ўрнига 31,5 центнердан пахта топширди ёки хирмонга 2785 тонна ҳосил тўкди. Шу соҳанинг ўзидан 70 миллион сўм даромад қилинди Канопдан 12 миллион сўмлик даромад олинди.

Яратилган бойлик хўжалик қиёфасини ҳам ўзгартирди. Оилаларни газ, сув билан таъминлашдан ташқари, хўжаликда пахта заводи қад кўтарди. Меҳнаткашлар саломатлигини муҳофаза этишга эътибор кучайтирилди. Ҳозирги мураккаб шароитларга қарамай, 92 киши курортлар, дам олиш уйларида ҳордиқ чиқариб қайтди.

Жамоа хўжалигида шароит яхшиланиб бораётганлигини кўрган ёшлар эндиликда кўпроқ қишлоқда ишлаш истагидалар. Шу йилнинг ўзида 120 нафар киши хўжаликка аъзо бўлиш тўғрисида ариза берди. Ҳозир аъзоларнинг умумий сони 1051 нафарни ташкил этади.

— Уларга аранг ер етказдик, — дейди А. Далаев, — ҳозир ҳар бир аъзога 2 гектардан майдон тўғри келади.

Бу хўжаликдаги Бахтиёр Кенжаев бошлиқ бригада даласини бориб кўрдик. Бригадир шонага кирган ғўзаларни кўздан кечираётган экан. У ўзида йўқ хурсанд. Тўлиқ гектарларда ниҳоллар гуркираб ўсмоқда. Хўжалик аъзоларидан Насриддин Жармуҳамедов, Чўлпон Ажибекова, Камаш Алиохунова, Зулайҳо Қувандиқовалар иқтисодий ҳисоб-китоб асосида иш олиб бориш катта қулайлик яратганлигини, ҳар кунги меҳнатлари натижаси ўзларига равшан бўлаётганлигини мамнунлик билан қайд этдилар.

Механизатор Иброҳим Аширматов, Пўлат Айтеновлар эса бўлар-бўлмасга эҳтиёт қисмлар олавермасликларини, акс ҳолда ҳамёнга зиён етишини сўзлаб бердилар. Шу тариқа хўжаликда, ҳар бир деҳқонда тежамкорлик билан оқилона иш юритиш, сифат учун кураш туйғуси шаклланди. Бу эса бошқарув учун ҳам қулайлик яратди. Шундай қилиб, бу хўжаликда ҳар бир ишловчи ўзи иқтисодчи бўлиб қолди.

Сандвали ҲАСАНОВ,
Ўртачирчиқ райони.

Ғалла ўрими қандай бормоқда?

ОҲАНГАРОН ҚИРЛАРИДА

«Бирлик» ижара жамоасининг ғаллакорлари ғалла ўрим-йиғимини бошлаб юбордилар. Бу ишга пухта тайёргарлик кўрилди. Ҳамма ғаллазорларнинг атрофлари ўрилиб, чуқур қилиб ҳайдаб чиқилди. Бу ғаллани ёнғиндан муҳофаза этишнинг синалган усулларидан бири. Хўжалик режа бўйича 1260 тоннадан кўп дон тўплайди. Ҳозирги кунда ижарачи Петр Ненаков бошчилигидаги ғаллакорлар дастлабки тонналарни хўжалик омборхоналарига янчиб топширдилар. Хўжаликда 5 та комбайннинг ҳар бири билан ҳозирча 5-7 гектар ердаги ғалла ўриб-янчилаётир.

Хўжалик ғаллакорлари дон тайёрлашда дастлабки ютуқларни қўлга кирита бошладилар. Асил деҳқон Жаҳсилик ака бошчилик қилаётган ғаллахона аллақачон донларни тозалаш учун тахт этиб қўйилган. Ундан ортиқ автомашиналар, тиркачли тракторлар комбайнлардан тушган донларни пешма-пеш бу ерга келтириб туришибди. Ҳар бир мисқол дон мажбурий тартибда тарозидан ўтказилади.

Бугун «Дўстлик»нинг ижара жамоаси 1150 гектарлик ғаллазорларида 6 комбайн, ўн иккита махсус автомашина ғалла ташиш, ўриш ва янчиш билан банд.

«Шодималик» ижара ширкатининг деҳқонлари 750 гектар ерга ғалла экишган. Бўлиқ етилган ғаллазорларда бугун куну-тун агрегатлар ишламоқда. Хўжалик деҳқонлари ҳар гектар майдондан камида 12-14 центнерга етказиб ҳосил олиш мақсади билан астойдил ишга киришдилар. «Шодималик» ғаллазорларида эса учта комбайн, олтита автомашина, бир неча тиркачли трактор ишлатилмоқда. Хўжаликнинг бош ҳосилоти Абдувоҳид Қосимовнинг ташаббуси билан ғаллазорларда комбайнчилар учун муваққат дала шийпонлари ташкил этилган.

Райондаги «Ангрен», Собир Раҳимов номли, «Ўзбекистон», «Оҳангарон» ва Алишер Навоий номли ширкат жамоаларида ҳам ғалла ўрим-йиғимига қизғин тайёргарлик кўрилмоқда.

Бироқ, айрим хўжаликларда ғалла ўрим-йиғими кечикмоқда. Жумладан, «Янги ҳаёт» ижара ширкатининг ғаллазорлари атрофи бегона ўтлардан тозаланмаган. Ҳамма ерда ҳам ғалла ўриш, янчиш ва ташиш агрегатлари тахт эмас. «Ғаллақудуқ» ва «Олмалиқ» ширкатларида комбайнчилар учун вақтинча дала шийпонлари қуриш, ғалла тозалайдиган агрегатларни созлаш, омборхоналарни дорилаш, ҳар хил кемирувчиларга қарши муҳофаза чораларини кўриш ишлари поёнига етказилмаган.

М. ҚАЮМОВ.

● *Йиллар ва тақдирлар*

Ота

Ҳозир ёшлари 90 дан ошган бу отахонни эсимни танибманки биламан. Фарзандларидан бири — Қодиржон билан бир мактабда 10 йил бирга ўқиганмиз. Урушдан сўнгги йиллардаги қийинчиликлар даврида Жўра отанинг ҳовлиларидаги балх тут тагидан биз болалар нари кетмаганлигимиз ҳам эсимда. Шундай пайтларда отанинг умр йўлдошлари — раҳматли Нури хола мулойимгина сўзлаб: «Қани, эркатойларим, айвонга чиқинглар-чи, ҳаммаларингга ширчой тайёрлаб қўйдим, маза қилиб ичиб олинглар», — деб чиқмаганимизга қўймай, қийинқистовга олганлари ҳам шундоққина хотирамда. Отанинг тўнғич ўғли — Жалил ака Тошкентда аста-секин телевизорлар пайдо бўла бошлаганда ичига қандайдир суюқлик тўлдирилган экранли кўзгуни сотиб олишлари биланоқ салкам бир маҳалла болалари кечқурунлари шу ҳовлининг фарзандлари бўлиб қолганимизники, қўяверинг.

Фикрлар чувалашиб, нимадан бошлашимни билмай турганимда дўстим Қодиржон 4-синфда ўқиётган пайтдаги бир кичкинагина воқеа ёдимга тушди-ю, ўзимни енгил ҳис қилдим...

Ўшанда у ўнтача митти лампочкаларни ўзлари яшаётган уйнинг кўча томонга қараган пойдеворига ўрнатдида, соч толасидан йўғонроқ мис симларни батареяга улади. Маржондек терилиб баравар ёниб турган лампочкаларни томоша қилаётган эдик, Жўра ота келиб қолдилар.

Қодиржоннинг «ҳунари»ни биз билан бир пас кузатганларидан кейин ҳаммамизни уйга бошладилар. Ҳар қачонгидек Нури хола «эркатойларини» яна айвонда кутиб олдилар. Биз отанинг хурсандчиликларидан фойдаланиб, улардан уруш таассуротлари ҳақида гапириб беришни илтимос қилардик. Ота қайси шаҳарларда жанг қилганлари, қаерда ярадор бўлганлари, қўллари туфайли ногирон бўлиб қолганлари тўғрисида биз болаларга эринмай, батафсил сўзлаб берардилар. Баъзан эса шундай суҳбатлардан кейин Жўра ота бизга яхши ўқиш, ҳунар эгаллаш тўғрисида насиҳатлар қилардилар. Бу сафар ҳам улар одоб, илм ҳақида гапириб, Қодиржонга термулдилар: «Бугун мени хурсанд қилдинг, болам, сендан тузук одам чиқадиганга ўхшайди, — дедилар.

У уялинқираб ерга қаради. Қодиржондан «тузук одам» чиқишини фақат ота эмас, мактабдаги кўп ўқитувчилар ҳам айтишарди. Чунки у ҳамма фанлардан фақат «5»га ўқир. ҳуснихатини комиссиялар нинг ўзи ҳам мақтарди.

Яқинда ота билан учрашганимда у кишига болалик чоғимиздаги воқеаларни эслатдим. Ота урушдан кейин кетмон чопганлари, боғбонлик қилганлари, ногирон бўлишларига қарамай, заводда ишлаган йилларидаги воқеаларни ҳам хотирладилар. Камтар, меҳнаткаш бўлиб улғайган фарзандларини мамнунлик билан тилга олдилар.

Дарҳақиқат, отанинг ўғил қизлари ҳалол меҳнатлари билан обрў-эътибор қозондилар. Жалил Жўраев 30 йилга яқин Тошкент шаҳар ички ишлар бўлимида хизмат қилди. Ҳуриниса, Воҳиджон, Озода (марҳума), Меҳриниса, Умриниса, Қундузойлар турли касбларда ишлаб, ижтимоий ҳаётда ўзларининг муносиб улушларини қўшдилар ва қўшиб келмоқдалар. Қодиржонга келсак, у ўрта мактабни олтин медалга битириб, Тошкент политехника институтига имтиҳон топширган эди. Уни имтиёзли диплом билан тугаллаб, энергетика вазирлигининг турли тармоқларида муҳандис, бош муҳандис бўлиб ишлади. Отаси каби ишчанлик, ҳалоллик унга камолот йўлини очди. Ҳозир Қ. Жўраев «Ўзқурилишматериаллари» концерни энергетика бошқармаси бошлиғининг муовини.

— Ўғил-қизлар камолини кўрдим, улардан, куёвларим, келинларимдан ҳам беҳад миннатдорман, — дейдилар Жўра ота Мирсаидов, — ҳаммалари бола-чақаларига бош бўлишсин.

Фарзандлар, қатор-қатор набиралар ҳам ота ҳурматини доимо бажо келтиришга интиладилар. Уй кўрки, файзи бўлган Жўра ота асло зерикмайдилар. Шу набираларини урфимизга, одатларимизга ўргатиб, улар дилига инсонийлик туйғуларини жо этиб келмоқдалар. Отани Юнусобод туманидаги Оқтепа маҳалласи аҳли ҳам самимий ҳурмат қилади. Ҳар байрамда, ҳайитларда бу табаррук кексани зиёрат этадилар.

С. ВАЛИЕВ.

СУРАТЛАРДА: Жўра ота **Мирсаидов (юқорида) набираси Дилобар билан. Отанинг фарзандлари, набиралари ва чевараларидан бир гуруҳи.**

Ф. УМУРЗОҚОВ олган **суратлар.**

ХАЛҚ ФИКРИ—ИШИМИЗ МЕЗОНИ

Яқинда Бекободдаги Ўзбекистон металлургия заводида вилоят ички ишлар бошқармаси ва шаҳар ички ишлар бўлими раҳбар ходимларининг ишчилар, хизматчилар билан учрашуви бўлиб ўтди. Учрашувни корхона касаба уюшмаси раиси М. Боймуродов очиб, йиғилганларни учрашув иштирокчилари — вилоят ички ишлар бошқармаси бошлиғининг ўринбосари, милиция подполковниги У. Элибоев, вилоят ички ишлар бошқармаси шахсий таркибни ҳуқуқий ва ижтимоий ҳимоялаш бўлими нозири, милиция капитани У. Ҳусанбоевлар билан таништирди.

Учрашувда У. Элибоев сўзга чиқиб, милиция ходимларининг Ўзбекистон Президенти кўрсатмаларига мувофиқ шаҳар ҳудудида жиноятчиликка, тартиббузарликка қарши қандай кураш олиб бораётганликлари ҳақида қисқача сўзлаб берди.

Завод ишчи-хизматчилари вилоят ички ишлар бошқармаси вакилларидан шаҳардаги ёқилғи танқислиги сабабларини ўрганишни, тижорат дўконларини тартибга келтиришни, мактаблардаги ошхоналар фаолиятларини назорат қилишни сўрадилар.

Х. ОЛЛОНАЗАРОВ,
вилоят ички ишлар бошқармаси матбуот маркази раҳбари, милиция майори.

ШУНДАЙ ОДАМЛАР БОР БЎЛСИН!

ҲАЛОЛЛИККА НЕ ЕТСИН

Собир Раҳимов районидаги 2-алоқа бўлимида доимо иш тиғиз. Чунки бўлим ходимлари хизмат кўрсатувчи ҳудудда аҳоли анча зич жойлашган. Шунга қарамай улар аҳолига матбуот нашрлари хат ва шошилинчномаларни ўз вақтида етказиб, улар ҳожатини енгил қилишга ҳаракат қилишади. Алоқа бўлимида кўплаб нафақахўрларга хизмат қилувчи Тошпўлат Орифжоновнинг ҳам қўли-қўлига тегмайди. Июнь ойининг навбатдаги иш кунларидан бирида у янглишиб, Ҳамза кўчаси, 14-берк кўча 146-уйда яшовчи Татьяна Морозовага 3 минг сўм ортиқча пул бериб юборади. Т. Морозова виждонли, ҳалол инсон экан. У алоқа ходими адашганини билгач, ортиқча пулни Т. Орифжоновга келтириб беради.

— Халолликка не етсин, — дейди хурсанд бўлган Т. Орифжонов,— Татьяна Морозова сингари диёнатли одамлар бор бўлсин!

А. ТОЛИПОВ.

БИРГАЛАШИБ БАЙРАМ ҚИЛДИЛАР

ЯНГИЙЎЛ райони Ниёзбош жамоа хўжалигининг сўлим оромгоҳида бўлиб ўтган тантанали кеча тиббиёт ходимларини шарафлашга бағишланди. Тўкин дастурхон атрофидан жой олган байрам шодиёнаси қатнашчиларини район ҳокими Абдуғани Юсупов табриклади. Ўз касбини эъзозлаб, ҳалол меҳнат қилиб келаётган фидойи шифокорларга диплом ва эсдалик совғаларини топширди. Шунингдек таниқли санъаткорлардан Галия Измайлова, киноактёр Ўлмас Алихўжаев тўпланганларни байрам билан қутладилар.

Район маданият уйи К. Чимиров бошчилигидаги санъаткорларнинг куй-қўшиқлари «Гулбаҳор» ва «Бону» дасталари куй-қўшиқлар ижро этиб, шифокору ҳамшираларни даврага рақсга чорлади.

Кечанинг кўрик танлов қисми айниқса қизиқарли ўтди. Район ёшлар иттифоқи қўмитаси томонидан уюштирилган «Ҳамшира-93» кўригида райондаги қатор тиббиёт муассасаларининг қўли енгил, чаққон ва зукко ҳамшира қизлари қатнашиб касб маҳоратларини намойиш этдилар. Беш та босқичдан муваффақиятли ўтиб, барчанинг меҳрини қозонган Ҳ. Ҳамдамова, М. Исматова, Н. Тешабоевалар ғолиб деб топилдилар. Кеча ҳомийлари бўлмиш— райондаги мусаллас-коньяк агрофирмаси, сув иншоотлари қурилиш бошқармаси, пахта тозалаш заводи, қишлоқ хўжалигини кимёлаштириш бирлашмаси ходимлари бугунги иқтисодий қийин шароитга қарамай ғолибаларни қимматбаҳо совғалар — кир ювиш машинаси, иккита гилам, чанг ютгич, чинни идишлар, эсдалик совғалари билан табрикладилар.

Умида МАНСУРОВА,

СУРАТЛАРДА: «Ҳамшира-93» кўригидан лавҳалар. Р. ГАЛИЕВ олган суратлар.

ИБН СИНО ДАҲОСИ

● Улуғ олим ва мутафаккир Абу Али ибн Сино Шарқда «Шайх-ур-раис», Ғарбда эса «Авиценна», «Файласуфлар князи», «Ҳакимлар князи» каби номлар билан машҳур бўлган эди. Шарқнинг буюк алломасининг асарлари даставвал Шарқ мамлакатларида шуҳрат топди. XII асрдан бошлаб эса Европага тарқалди. Лотин транслестерациясида унинг номи Авиценна деб таржима қилинган эди. Рус табиблари Абу Али ибн Синони Ависена деб аташган.

● Унинг лотин тилидаги биринчи қўлёзма таржимаси XII асрга тўғри келади. Уни кремонлик Герард таржима қилган. Ибн Синонинг асосий тиббий асари ҳисобланган «Ал-Қонун»нинг лотин тилидаги таржимаси XII асрдан то XVII аср ўрталаригача Европа шифокорларининг асосий қўлланмаси бўлиб келди. XV асрдан бошлаб «Қонун» нашр этилиши сони бўйича Таврот билан рақобат қилган. Европада бу асар 40 мартага яқин қайта нашр қилинган.

● 1348 йилда ташкил этилган Прага университетида то XVI асрга қадар «Тиб қонунлари» асари дарслик сифатида ўқитилди. Бу асарнинг лотинча уч нусхаси (1489, 1490 ва 1498 йилларда нашр қилинган) ҳозирги кунда эски Брно шаҳридаги августинчилар кутубхонасида сақланмоқда. Умуман, чех диёри кутубхоналари ноёб китоблар жамғармаларида ибн Сино асарлари бир нечта.

● XIV асрнинг бошларида Жанубий-Шарқий Осиёга саёҳат қилган Олдржих Чех Ўрта Осиёда ҳам бўлган. Чех Томаш эса Ўрта Осиёда бир пайтлар будда дини тарқалишига ишора қилиб ёзган «Варлаам ва Юсуф ҳақида достон»ни таржима қилди. 1560 йили Прагада чоп этилган «Турк башоратининг баёни» китобида: араблар ва ажамликлар орасидан Абу Машар, Ибн Сино каби забардаст олимлар етишиб чиққан, деб кўрсатилган.

А. АЛИЕВ.

Муҳаррир **Н. НАСИМОВ.**

● *Автоназоратчи кундалиги*

МАСТЛИК— БОТИРЛИК ЭМАС

ВИЛОЯТИМИЗ ҳудудида 1992 йилнинг дастлабки беш ойи мобайнида маст ҳолда транспорт воситаларини бошқарганлик оқибатида 50 та йўл-транспорт ҳодисаси содир этилиб, 9 одам ҳалок бўлганди. 72 нафари ҳар-хил тан жароҳати олишган эди. 1993 йилнинг беш ойида эса 54 та йўл-транспорт ҳодисаси содир этилди. Буларда 10 киши ҳалок бўлган, 64 нафар киши эса ҳар хил жароҳат олишди. Рақамларга назар ташлайдиган бўлсак куюнамиз, холос. Бунинг боиси шундаки, маст ҳайдовчи билан бахтсиз ҳодисанинг ораси бир қадам, бир дақиқа. Ҳар куни рўй бераётган ўнлаб йўл-транспорти ҳодисаларининг аксарияти маст ҳолда машина бошқариш билан боғлиқдир.

Бахтсиз ҳодиса... Бу сўзни эшитишингиз билан кўз олдингизга пачақланган машиналар, майиб-мажруҳ одамлар келади, уёғини ўйлашга ботина олмайсиз.

7 апрель 1993 йил кечки пайт Юқоричирчиқ районидаги Аҳмад Яссавий номли жамоа хўжалиги ҳудудидаги «Луч» ширкатининг ишчиси, 1961 йилда туғилган Сергей Бегунов ўзининг давлат белгиси бўлмаган мотоциклини маст ҳолда бошқариб кетаётиб тезликни оширади. Натижада рулни бошқара олмай қолиб, йўлдан чиқиб кетади ва дарахтга урилиб, воқеа содир бўлган жойда ҳалок бўлади.

Шу йилнинг 4 апрелида эса Паркент райони, «Прогресс» давлат хўжалиги ҳудудидаги 264-механизациялашган кўчма колоннада тракторчи бўлиб ишловчи, 1958 йилда туғилган Топилбой Эшонов ўзига бириктирилган 64—47 ЕР давлат белгили тракторини ўта маст ҳолда бошқариб келаётиб, газни босади. Тракторнинг сакраб-сакраб кетишидан сархуш ҳайдовчи завқланиб борарди. Бироқ орадан бир неча дақиқа ўтди-ю, Топилбой Эшоновнинг кўзлари олдида ёруғ дунё қоп-қоронғу зимистонга айланди. У йўлнинг чап томонита чиқиб кетади ва келаётган пиёда, 1924 йилда туғилган Эргашбой Дадаматовни босиб кетади. Пиёда ҳалок бўлади.

Ангрен шаҳар «Хаккарман» кўчаси, 40-уйда яшовчи Тоҳир Эркабоев 1 майдан 2 майга ўтар кечаси обдон «отгани»данми, боши оғригани учун Оҳангарон райони «Нуробод — Телов» авто-йўлининг 3-чақиримида Т 80-83 ТШ белгили автомашинасини бошқариб кетаётиб, хавфли бурилишда рулни бошқаролмай қолади ва агаганаб кетади. Ўзи қаттиқ тан жароҳати олади.

Яна бир мисол. Шу йилнинг 7 май куни Бўстонлиқ райони «Ғазалкент — Янгибозор» йўлининг 13-чақиримида «Энбек» жамоа хўжалигида яшовчи Болтабой Норқулов «ЗАЗ-968» русумли Р 32-65 ТШ давлат белгиси бўлган автомашинасини маст ҳолда бошқариб кетаётиб, йўлнинг чап томонига чиқиб кетади ва дарахтга урилади. Натижада ўзи ва йўловчилар Раиса Норқулова, уч ёшли қизи Нағима Норқулова тан жароҳати олишади ва шифохонага тушишади.

Афсуски, бундай мисолларни яна кўплаб келтириш мумкин. Ичкилик ичиб транспорт бошқариш — албатта, ҳалокатга, фалокатга сабабчи бўлади. Буни унутмайлик, ширакайф рулда ўтирадиганларга бефарқ қарамайлик.

Ў. АБДУҲАКИМОВ,
Тошкент вилояти ИИБ ДАН бошқармаси ходими.

ДАВЛАТ ТИЛИНИ ЎРГАНИШМОҚДА

Бозор иқтисодиётига ўтиш шароитида «Ўзбекенгилсаноат» давлат уюшмасига бирлашган Ўзбекистон енгил саноати корхоналари ишлаб чиқариш ҳажмини кун сайин оширмоқдалар. Уюшма тармоқни бошқариш бўйича принципиал янги вазифаларни ҳал қилмоқда. Бу ҳолда тармоқ бошқармасида ходимлар томонидан давлат ва инглиз тилларини ўқитишни ташкил қилишга муҳим аҳамият берилмоқда.

Яқинда «Бизнес ва кадрлар» ўқув-татбиқот маркази ёрдамида уюшма қошида давлат ва инглиз тилларини ўрганиш бўйича иккитадан гуруҳ ташкил қилинди. Уларда ишдан ва иш бошланишидан олдин икки соатдан уюшманинг масъул ходимлари шуғулланмоқдалар. Курслар уч ойга мўлжалланган. Давлат тилини бош технолог Л. Г. Колокольникова, бош иқтисодчилар С. А. Шевченко, А. И. Усова, Г. Н. Васильева, бош бухгалтер Н. М. Белоногова, кадрлар ва махсус ишлар бўлимининг етакчи мутахассиси О. В. Кондрашова ва бошқалар қунт билан ўрганмоқдалар.

Шундай курслар хўжалик ҳисобидаги республика бирлашмалари — «Ўзбекенгил саноати қурилиши» ва «Ўзбек енгил саноатни комплектлаш» қошида ҳам ташкил қилинди. «Ўзбекенгилсаноатқурилиш» бош директори вазифасини бажарувчи Э. Н. Соколов давлат (ўзбек) тилини ўрганиш бўйича машғулотларни ўзи ташкил қилди ва унда мунтазам иштирок этмоқда. Бирлашманинг русзабон бошқа ходимлари ҳам машғулотларга уюшқоқлик билан қатнашмоқдалар.

Машғулотларни Ўзбекистон Республикаси Фанлар академияси адабиёт институтининг илмий ходими, филология фанлари номзоди Ш. У. Норматова, ТошДД ўзбек филологияси факультетининг доценти, филология фанлари номзоди Х. Маҳамадхўжаевлар олиб бормоқдалар.

Уюшманинг бошқа бошқарма ва бўлимларида ҳамда тармоқнинг йирик корхоналарида ҳам шундай машғулотларни ташкил қилиш режалаштирилмоқда.

Расул ҲОШИМОВ,
«Ўзбекенгилсаноат» давлат уюшмаси «Бизнес ва кадрлар» ўқув- татбиқот марказининг ходими.

Ҳаётингиз керак бўлса, ичманг!

ВИЛОЯТ ҲУДУДИДА «АВТОБУС» ОПЕРАЦИЯСИ ЎТКАЗИЛМОҚДА

Шу йилнинг беш ойи мобайнида вилоятда 586 та йўл-транспорт ҳодисаси рўй берди. 92 киши ҳалок бўлди. 659 киши турли тан жароҳати олди. Умумий бахтсиз ҳодисаларнинг 37 таси автобусларни маст ҳолда ёки носоз бошқариш туфайли рўй берган. Натижада 7 киши ҳаётдан кўз юмган, 38 киши эса ярадор бўлган.

БЕШ ой мобайнида автобус ҳайдовчилари 1136 марта йўл ҳаракати қоидаларини бузганликлари қайд қилинди, саккиз марта маст ҳолда автобус бошқараётганларида ушландилар, давлат транспортидан 97 марта шахсий манфаатлари йўлида фойдаландилар, 80 маротаба фуқароларни ташиш ва 47 марта темир йўлдан ўтиш қоидаларини буздилар.

Автобус ҳайдовчиларининг интизомсизлиги, айниқса, Олмалиқ, Зангиота, Бўстонлиқ, Ангрен, Тўйтепа автобус-таксомотор корхоналарида кўп содир бўлаётганлиги кузатилди. Бу автокорхоналарда ҳайдовчиларнинг иши йўлларда назорат қилинмайди, йўл қўйилган камчиликлар муҳокама этилмайди, шунчаки терғаб қўйишади. Шундай бўлгандан кейин автобус ҳайдовчилари масъулиятни унутиб, фуқаролар ҳаётига хавф туғдирадилар.

Шу йилнинг 15 апрель куни Бўстонлиқ автобус-таксомотор парки ҳайдовчиси К. Умаров ўзига бириктирилган «ПАЗ-672» «19—13 ТШП» автобусни маст ҳолда бошқариб кетаётганида Давлат автомобиль назорати ходимлари томонидан ушланди.

Баъзан шундай ҳоллар ҳам бўладики, айрим масъул раҳбар ходимларнинг ўзлари автомобилларни ғирт кайф ҳолда бошқаравердилар. «Устоз»лари ана шундай ўрнак кўрсатиб тургандан кейин, ҳайдовчилардан гина қилмасак ҳам бўлади.

Шу йилнинг 3 март куни эрталаб соат 6 да Бўстонлиқ район автокорхонасига қарашли автобусни ҳайдаб кетаётган Норбой Дадабоев тезликни ошириб, йўл четига чиқиб кетади, автобус ағдарилди, ўзи тан жароҳати олди.

Олмалиқ автокорхонаси ҳайдовчиси Раҳмонқул Алиқул Алибоев пиёда Рустам Раҳмоновни босиб кетди. Ҳайдовчининг ҳовлиқмалиги бир инсоннинг ҳаётига зомин бўлди. Шунингдек Чиноз автокорхонаси ҳайдовчиси Ҳабибулла Турсунбоев, Тошкент шаҳар 18-автобус корхонаси ҳайдовчиси Турғун Азаматовлар ҳам қоидани буздилар.

Вилоят Давлат автомобиль назорати бошқармаси ҳайдовчилар ҳушёрлигини ошириш, йўл-транспорт ҳодисаларини камайтириш мақсадида махсус «Автобус» операциясини ўтказмоқда. Бу тадбирда ҳар бир автобус ҳайдовчиси, автобус-таксомотор корхоналари раҳбарлари фаол иштирок этишлари лозим.

Мақоламиз сўнгида автобусларнинг ҳайдовчиларига мурожаат қилмоқчимиз: ҳаётингиз керак бўлса, бошқаларнинг ҳам ҳаётини қадрласангиз, масъулиятни унутманг, ичманг!

А. ҚЎШБОЕВ,
вилоят Давлат автомобиль назорати бошқармаси ходими, милиция капитани.

ҲОҲ ИШОНИНГ, ҲОҲ ИШОНМАНГ

ШАЙКА БОШЛИҒИ МИЛИЦИЯ ОФИЦЕРИ

Львовдаги Стрий шаҳрида автомобиллар мунтазам равишда йўқола бошлади. Бу ишни профессионал ўғрилар амалга ошираётганликлари маълум эди.

Милиция уларнинг 12 нафарини ушлади. Шайкани... шу район ички ишлар бўлими ходими, милиция лейтенанти Федоров бошқарар экан. У ўз «кампания»сини қариндош-уруғларидан тузган. Бири ўғирлайди, иккинчиси қисмларга ажратади, учинчиси уни бўяб, чет элга олиб кетади. Шайканинг ҳар бир аъзоси доллар билан «маош» олган. Федоровнинг гаражи бош цех вазифасини ўтаган.

ЭЪЛОНЛАР, БИЛДИРУВЛАР

ДИҚҚАТ, ДИҚҚАТ!

САВДО ЯРМАРКАСИГА МАРҲАМАТ!

Сиз «УЗАВТОТРАНС» Ўзбекистон давлат-акционерлик корпорацияси ўтказаётган

САВДО ЯРМАРКАСИГА

ташриф буюрсангиз турли маркалардаги АВТОМОБИЛЛАР ва АВТОБУСЛАРНИ, шунингдек, «ЎЗАВТОСОЗЛАШ» концерни саноат корхоналарида тайёрланган, юк автомобилларига тиркаладиган шатаклар ва ярим шатаклар, гараж ва ностандарт ускуналар, автомобилларнинг осма электр асбоб-ускуналари, автомобилларнинг эҳтиёт қисмлари ва «ГАЗ», «ЗИЛ», «МАЗ» оиласига мансуб двигателларни, Ярославл мотор заводи ишлаб чиқарган двигателларни, автомобил шиналари ва жуда кўп бошқа жиҳозларни харид қилишингиз мумкин.

ЯРМАРКА Тошкент тажриба-таъмирлаш заводи майдонида

25 ИЮНДАН 26 ИЮНГАЧА

ишлайди.

МАНЗИЛГОҲ: Тошкент шаҳри, Чехов кўчаси, 18-уй.
ТЕЛЕФОНЛАР: 33-13-84. 33-53-68.

Савдо ярмаркасида сиз тайёрловчи корхоналарнинг вакиллари билан автомобиллар, уларнинг узеллари ва агрегатларини капитал таъмирлаш, махсус ҳаракат қисмлари, гараж ва ностандарт ускуналарни, ўз автомобилингиз учун зарур бўлган бошқа кўпдан-кўп хилдаги эҳтиёт қисмларни тайёрлаб бериш юзасидан шартномалар тузишингиз мумкин.

ЭСДА ТУТИНГ: сизларнинг ярмаркамиздаги иштирокингиз кўпдан-кўп ўз муаммоларингизни ҳал этишга кўмаклашади!

Биз ўз мижозларимизга аҳоли барча табақаларининг, корхоналар ва ташкилотлар ҳамда мулкчиликнинг ҳар хил шакллари манфаатларини ҳисобга олувчи

СУҒУРТА ХИЗМАТИНИНГ

35 ТУРИНИ ТАВСИЯ ЭТАМИЗ!

* * *

ТОШВИЛДАВСУҒУРТА:
Ноиирликлар Тошкент вилоятининг барча шаҳарлари ва туманларида

РИФ "ЭРАТРИ"

Ўзбекистон транспорт прокуратураси жамоаси Тошкент транспорт прокурори Қўчқор Йўлдошевич Юсуповга онаси

ОЙНИСО ая ЮСУПОВАнинг

вафоти муносабати билан чуқур таъзия изҳор этади.

Тошкент ҳақиқати

МУАССИСЛАР: ХАЛҚ ДЕПУТАТЛАРИ ТОШКЕНТ ВИЛОЯТ КЕНГАШИ ВА «ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ» ЖУРНАЛИСТЛАР ЖАМОАСИ.

БИЗНИНГ МАНЗИЛГОҲ: 700000 ТОШКЕНТ, ГСП ЛЕНИНГРАД КУЧАСИ, 32.

Телефонлар:

ХАТЛАР ВА ОММАВИЙ ИШЛАР БУЛИМИ — 33-40-48.

АХБОРОТ, ТИЖОРАТ ВА ЭЪЛОНЛАР БУЛИМИ — 33-99-15.

● Эълон ва билдирувлар кечиктирилмай чоп этилиши кафолатланади.

● Факт ва далилларнинг ҳаққонийлиги учун мақолалар муаллифлари масъулдирлар.

● Фойдаланилмаган мақолаларга ёзма жавоб қайтарилмайди.

Ўзбекистон Республикаси Президенти Маҳкамасининг Ишлар Бошқармаси ҳузуридаги «Шарқ» нашриёт-матбаа концерни. Корхона манзили: «Буюк Турон» кўчаси, 41-уй. Индекс: 64672. 1 2 3 4 5 6

Рўйхатдан ўтиш тартиби № 000094. Буюртма Г—277. 29905 нусхада босилди, ҳажми—2 босма табоқ. Офсет усулида босилган, қоғоз бичими А—2. Босишга топшириш вақти—20.30. Босишга топширилди 19.30.